

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه مدیریت جامع تالاب بین‌المللی چغاخور

تهیه شده با همکاری ارگان‌های دولتی، سازمان‌های مردم‌نهاد، جوامع محلی و ذینفعان
تالاب بین‌المللی چغاخور

تابستان ۱۳۹۵

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور : برنامه مدیریت جامع تالاب بین المللی چغاخور

مشخصات نشر :

مشخصات ظاهری :

شابک :

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت :

موضوع :

شناسه افزوده :

رده بندی کنگره :

رده بندی دیویی :

نام کتاب : برنامه مدیریت جامع تالاب بین المللی چغاخور

گرد آوری و تدوین :

ویراستار :

تیراژ : ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول : ۱۳۹۵

چاپ و صحافی :

شابک :

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

معصومه ابتکار
معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

قاسم سلیمانی دشتکی
استاندار چهارمحال و بختیاری

پیشگفتار

اهمیت تالاب‌ها در اقتصاد و کیفیت زندگی مردم ایران، مورد توجه کافی قرار نگرفته است. عدم آگاهی از ارزش‌ها و کارکردهای تالاب‌ها منجر به کاهش پایداری فرایندها و افزایش عوامل مخرب آن‌ها می‌گردد. آسیب‌های وارد شده به این اکوسیستم‌ها منجر به از دست رفتن پرشتاب تنوع زیستی با اهمیت جهانی و نیز کاهش فرصت جوامع محلی و جامعه ایرانی برای امرار معاش پایدار و حفظ منابع برای نسل‌های آینده شده است. تالاب چغاخور علاوه بر اهمیت منطقه‌ای برای مردم محلی و نیز استان‌های مجاور، با توجه به اهمیت زیستگاهی برای پرندگان مهاجر فصلی و نیز ماهیان آندمیک دارای اهمیتی بین‌المللی و نیازمند به مدیریتی هوشمندانه به منظور بهره‌برداری است. به جهت واقع شدن این تالاب در منطقه‌ای از جنوب غرب کشور ایران با بارش‌های بسیار متغیر سالانه و نیز دوره‌ای به علت رخ دادن خشکسالی‌های مکرر به‌خصوص در سال‌های اخیر، افزایش دخالت انسان و فناوری‌های مدرن ساخت و ساز، چرای شدید و دیگر عوامل این اکوسیستم تالابی دستخوش تغییراتی شده است که در صورت عدم توجه و مدیریت، ضررهای غیرقابل جبرانی ازجمله نابودی کامل را متحمل خواهد شد. در راستای این احساس خطر و با مطالبه عمومی و اعلام آمادگی استان چهارمحال و بختیاری برای مشارکت همه‌ی ذینفعان در مدیریت اکوسیستم تالاب، برگزاری کارگاه‌های تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور در استان چهارمحال و بختیاری با فراخوان اداره کل حفاظت محیط زیست استان و مشارکت کلیه کارشناسان و ذینفعان برگزار شد. نخستین جلسه مدیریتی با حضور کلیه ذینفعان، متفکران و مدیران استانی با عنوان کارگاه نخست در بهمن‌ماه ۱۳۹۲ در محل تالاب تشکیل و چشم‌انداز ۲۵ ساله و هدف نهایی برای حفظ و بهره‌برداری پایدار از این تالاب تعریف شد. در دومین کارگاه در تیرماه ۱۳۹۳ با هدف تدوین پیش‌نویس برنامه مدیریتی، پنج کارگروه مدیریت مناسب منابع آب و خاک، احیای تنوع زیستی تالاب، مدیریت کاربری اراضی و ساخت و سازهای اطراف، افزایش آگاهی در مورد ارزش‌ها و کارکردها و تهدیدات تالاب و ارتقاء مشارکت عمومی و تأمین معیشت پایدار و معیشت‌های جایگزین حاصل از ارتقاء مشارکت عمومی تشکیل شدند. بعد از شناسایی مشکلات فعلی و پیش‌بینی مسائل و مشکلات آتی توسط افراد صاحب‌نظر در این کارگروه‌ها، هدف‌های مدیریتی و برنامه‌های لازم برای رفع مشکلات

مشخص و به بحث گزارده شد و در ادامه نهادهای ذی ربط و مرتبط با اجرای این برنامه‌ها برای ادامه راه تعیین شدند. گروه‌های مشارکت‌کننده در این کارگاه از نمایندگان جوامع محلی شامل شوراهای اسلامی و تعاونی‌های منطقه و کارشناسان اداره کل حفاظت محیط زیست، شرکت سهامی آب منطقه‌ای، سازمان جهاد کشاورزی، ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری، مدیریت شیلات و آبزیان، استانداری، فرمانداری و بخشداری، قوه قضاییه، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، نمایندگان سازمان‌های غیردولتی مردم‌نهاد فعال در زمینه محیط زیست و دانشگاه شهرکرد و نیز کارشناسان سایر سازمان‌های دولتی ذینفع و مسئول با همکاری گروه مشاوره‌ای از اداره کل حفاظت محیط زیست تشکیل شد. گروه‌های مشارکت‌کننده تحت تجربه برنامه‌های بین‌المللی دفتر حفاظت از تالاب‌ها و دفتر زیستگاه‌های سازمان حفاظت محیط زیست به بررسی خروجی کارگاه‌ها و کارگروه‌ها پرداختند تا پیش‌نویس یک برنامه راهبردی تهیه گردد. مدیریت اداره کل حفاظت محیط زیست استان در کنار تیم‌های فعال برای انجام تدوین برنامه مدیریت جامع در فاصله‌ی زمانی بین کارگاه‌ها با دعوت‌های هفتگی از همه گروه‌ها و استماع نظریات و برنامه‌های اعلام شده، ضمن رفع اشکالات موجود و کاستی‌های داده‌ای برای تدوین برنامه‌ها، تکمیل فرآیندهای مورد نیاز برای پیشبرد اهداف مدیریتی را در این مدت به عهده داشت. کارگاه سوم در فروردین ۱۳۹۴ با هدف بازنگری و مرور تلاش‌های مدون شده پیشین کارگاه‌ها و نشست‌های دوره‌ای کارشناسان استانی و پیشبرد تدوین جامع‌تر از برنامه مدیریت تالاب با ارائه‌ی برنامه و پروتکل‌های پایش وضعیت تالاب در هنگام اجرا و بعد از اجرای برنامه مدیریت، با حضور صاحب‌نظران استانی و ارائه‌ی پیشنهاد از سوی این کارشناسان در خصوص تقسیم وظایف ادارات و جوامع محلی تشکیل شد. با کسب تجربیات لازم از کارگاه‌های قبلی و جامع‌تر شدن نگرش کلیه افراد شرکت‌کننده در کارگاه‌ها و نشست‌های مرتبط قبلی و تبیین اهداف برای کلیه مشارکت‌کنندگان در طی مدت یکسال و نیم تلاش از سوی همه مشارکت‌کنندگان، آخرین کارگاه (چهارمین کارگاه) در مهرماه ۱۳۹۴ به‌منظور پهنه‌بندی تالاب و اراضی تالاب برگزار شد. ارائه اطلاعات حاصل از اشراف میدانی گروه‌های ذینفع اداری و جوامع ساکن شرکت‌کننده، منجر به یک جمع‌بندی از وضعیت کاربری‌های موجود بر روی نقشه‌های منطقه و ارائه این نقشه گردید. کتاب حاضر حاصل تدوین گزارش‌های کارگاهی و نیز اطلاعات تکمیلی دریافت شده از سوی کارشناسان منتخب نگارنده برای درج زحمات و نظریات گروه‌های

مشارکت‌کننده محلی و ادارات استان در تدوین برنامه جامع مدیریتی تالاب چغاخور چهارمحال و بختیاری است.

جدول و نقشه پهنه‌بندی نقاط حساس تنوع زیستی تالاب، برنامه پایش و پیش‌نویس شرح خدمات کمیته مدیریت محلی تالاب چغاخور نیز ارائه شده‌اند. عملیاتی شدن این برنامه که حاصل همگرایی فرابخشی کلیه بخش‌های دولتی و غیردولتی مرتبط با تالاب چغاخور است، بی‌شک مستلزم وجود حمایت‌های مقامات اجرایی عالی استان، مراجع ستادی حفاظت‌کننده و مجریان کلیدی مصوبات ذی‌ربط و همچنین جوامع محلی ساکن اطراف تالاب و مطالبه همه مردم استان و کشور با هدف حفظ تالاب چغاخور خواهد بود. در نهایت جای دارد از زحمات جناب آقای دکتر حمید گشتاسب مدیر کل دفتر زیستگاه‌ها و امور مناطق، آقای مهندس شهرام احمدی مدیر کل حفاظت محیط زیست استان چهارمحال و بختیاری و جناب آقای مهندس محسن سلیمانی روزبهرانی مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران کمال تشکر و قدردانی را داشت که با تمام وجود سعی در به انجام رسانیدن این مهم داشته‌اند.

دکتر فرهاد دبیری

معاون محیط زیست طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱- مقدمه و هدف	۱
۲- فرآیند تدوین مشارکتی برنامه مدیریت	۲
۳- خلاصه ویژگی‌ها و ارزیابی تالاب چغاخور	۳
۳-۱- مشخصات فیزیکی	۳
۳-۲- محیط زیست طبیعی	۶
۳-۳- محیط زیست انسانی و ساختار اداری	۸
۳-۴- ارزش‌های تالاب چغاخور	۱۲
۳-۵- تهدیدها	۱۴
۴- بررسی گروه‌های ذی‌ربط و مسئول	۱۵
۵- چشم انداز، اهداف و اقدامات اجرایی	۱۸
۵-۱ رویکرد مورد استفاده در تدوین برنامه مدیریت	۱۹
۵-۲ نقشه راه برنامه‌های جامع مدیریتی تالاب‌های استان چهارمحال و بختیاری و	
تالاب چغاخور	۱۹
۵-۳- چشم‌انداز	۲۰
۵-۴- هدف کلی	۲۰
۵-۵- اهداف راهبردی	۲۱
۶- ساختار اجرایی تالاب چغاخور	۴۱
۶-۱- ساختار اجرایی در سطح استانی	۴۱
۶-۲- ساختار اجرایی در سطح شهرستان	۴۴
۶-۳- ساختار اجرایی در سطح محلی	۴۶
۷- سازوکار مالی اجرای برنامه	۵۱

۵۲	۸- مقدمه‌ای بر پایش تالاب.....
۵۳	۸-۱- طراحی برنامه پایش تالاب چغاخور.....
۵۴	۸-۲- برنامه پایش تالاب چغاخور.....
۶۴	۹- پهنه‌بندی تالاب بین‌المللی چغاخور.....
۶۴	۹-۱- اهداف پهنه‌بندی.....
۶۴	۹-۲- الزامات پهنه‌بندی.....
۶۴	۹-۳- معیارهای تعیین حساسیت مناطق.....
۶۹	تصاویر کارگاه‌های تهیه برنامه مدیریت جامع تالاب بین‌المللی چغاخور.....

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱- خلاصه ویژگی‌های تالاب چغاخور	۴
جدول ۲- ویژگی‌های اقتصادی	۱۰
جدول ۳- ارزش‌های تالاب چغاخور	۱۳
جدول ۴- تهدیدهای تالاب چغاخور	۱۴
جدول ۵- گروه‌های اصلی ذی‌ربط در مدیریت تالاب چغاخور	۱۶
جدول ۶- هدف راهبردی اول: مدیریت مناسب منابع آب و خاک	۲۳
جدول ۷- هدف راهبردی دوم: احیای تنوع زیستی تالاب	۲۹
جدول ۸- هدف راهبردی سوم: مدیریت کاربری اراضی و ساخت و سازهای اطراف تالاب	۳۲
جدول ۹- هدف راهبردی چهارم: افزایش آگاهی در مورد ارزش‌ها و کارکردها و تهدیدات تالاب و ارتقاء مشارکت عمومی در مدیریت و حفاظت تالاب	۳۵
جدول ۱۰- هدف راهبردی پنجم: تأمین معیشت پایدار و معیشت‌های جایگزین حاصل از ارتقاء مشارکت عمومی در مدیریت و حفاظت تالاب	۳۷
جدول ۱۱- مؤلفه‌های پایش آب و خاک تالاب چغاخور	۵۶
جدول ۱۲- مؤلفه‌های توفیق، مقبولیت و رضایت‌مندی اجتماعی اقتصادی	۵۸
جدول ۱۳- مؤلفه‌های پایش تنوع زیستی	۶۱
جدول ۱۴- کاربری‌های مجاز در هر از یک پهنه‌های سطوح حساسیت تالاب	۶۷

فهرست نقشه‌ها

عنوان	صفحه
نقشه ۱- پهنه‌بندی حساسیت تالاب چغاخور به چهار منطقه (حساسیت بسیار زیاد، حساسیت زیاد، حساسیت متوسط، حساسیت کم و حساسیت بسیار کم).....	۶۶

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱- فلوجارت ساختار سازمانی مدیریت جامع تالاب بین‌المللی چغاخور.....	۵۰
نمودار ۲- چرخه مدیریت تطبیقی تالاب.....	۵۲
نمودار ۳- چرخه پایش تالاب.....	۵۳

۱- مقدمه و هدف

تالاب‌ها و اکوسیستم‌های آبی کشور به منزله سرمایه‌های با ارزشی هستند که علاوه بر ایجاد محیطی فرحبخش و زندگی آفرین برای جوامع اطراف آن، با حفظ و بهره‌برداری منطقی از آن‌ها، اهداف لازم و کارکردهای با ارزش آن‌ها مانند تنظیم جریان‌های سطحی و آب‌های زیرزمینی در محیط پیرامون، تعدیل میکروکلیمای منطقه، میزبانی و حفظ نسل پرندگان آبی مهاجر و ساکن و بهره‌برداری معقول و حفظ نسل ماهیان، تأمین منابع آب کشاورزی و تعلیف پایدار دام برای ساکنان و نگهبانان مجاور تالاب‌ها تأمین می‌گردد. همچنین در مواردی تأمین صنایع دستی درآمدزای وابسته به تالاب و گردشگری که روزه‌روز نیاز به آن به‌عنوان یک ایجادکننده نشاط و شادابی در زندگی بازدیدکنندگان نیز بیشتر احساس می‌گردد، برآورده خواهد شد. حفظ سیستم‌های پیچیده مرتبط با زیست‌مندان تالاب و عوامل مؤثر بر زندگی و زیست آن‌ها، به منظور رسیدن به هدف بهره‌مندی از منابع بی‌شمار اقتصادی، تفرجگاهی، علمی، ژنتیکی و ... با انجام مطالعه و شناخت دقیق آن‌ها از نظر زیستی و علمی، شناخت نیازهای ذینفعان و بهره‌برداران و جامعه‌شناسی مربوط به ساکنان تالاب با هدف رفع مشکلات و تهدیدها، در نهایت تقویت امکانات و ظرفیت‌های آن امکان‌پذیر خواهد بود. بدیهی است بدون اندیشیدن به محیط زیست، بهبود و ارتقای کیفیت زندگی انسان‌های ساکن در کنار تالاب، در چارچوب هدف بهره‌وری از این طبیعت آبی امکان‌پذیر نخواهد بود. در کنار تلاش برای شناخت این اکوسیستم‌های آبی، به‌عنوان حساس‌ترین منبع جهانی که همواره با مشکلات متعدد زیست‌محیطی روبه‌رو می‌باشند، شناساندن تالاب‌ها به بهره‌برداران و نشان دادن حساسیت‌ها به آن‌ها از یافته‌های علمی به‌دست‌آمده می‌تواند، بنیادی‌ترین گام در رفع معضلات منجر به از دست رفتن آن‌ها باشد. ایران دارای انواع گوناگونی از تالاب‌های شور، شیرین، کوهستانی، جلگه‌ای و خورهای متعدد دریایی است که اهمیت آن‌ها در زمینه تنوع زیستی در جهان بسیار با اهمیت و در خاورمیانه بی‌بدیل است. این اهمیت

برخاسته از محصولات، عملکرد و خدمات زیستی و سازوکارهایی طبیعی است که تالاب‌ها فراهم می‌کنند و این در حالی است که در مقایسه با سایر اکوسیستم‌های طبیعی و سایر کاربری‌های ممکن زمین، ارزش این تالاب‌ها نسبت به بخشی از قلمرو کشور که اشغال کرده‌اند، بسیار بیشتر است.

در همین راستا کشور ما به دلیل ویژگی‌های جغرافیایی و تأثیر عوامل اقلیمی که سبب گردیده تا از مناطق خشک جهان محسوب شود، بهره‌برداری‌های اقتصادی چنان رشد سریعی از روند تخریب و انهدام منابع طبیعی را نسبت به سایر نقاط جهان و خاورمیانه دارد که سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های دورنگر را نیز تحت‌الشعاع قرار داده و خطر نابودی اکولوژیک در کشور کمتر از خطر دشمنی‌های سیاسی با آن نیست. تالاب بین‌المللی چغاخور یکی از حساس‌ترین اکوسیستم‌های موجود در جنوب غرب کشور نیز علی‌رغم دارا بودن اهمیت بین‌المللی، به علت رخ دادن خشکسالی‌های مکرر به‌خصوص در سال‌های اخیر، دخالت انسان و چرای شدید، دست‌اندازی و برنامه‌های بهره‌برداران از آب موجود در آن و دیگر عوامل می‌تواند دستخوش تغییرات شدیدی گردد. به‌منظور احیای این ثروت ملی با توجه به ثبت این تالاب در فهرست کنوانسیون رامسر تدوین یک برنامه مدیریتی برای تالاب ضروری است.

در راستای اجرای برنامه‌های هدف‌دار احیای تالاب‌ها "طرح حفاظت از تالاب‌های ایران" به‌عنوان طرحی بین‌المللی، سازمان حفاظت محیط زیست به‌عنوان هماهنگ‌کننده ملی، آن را با حمایت، توصیه و تجربه برنامه عمران ملل متحد (UNDP) و تسهیلات جهانی محیط زیست (GEF) شروع و سپس با حمایت کامل ملی اجرا نمود که به‌عنوان فرصتی جهت حفظ و احیای تالاب چغاخور، این برنامه مدیریت جامع تالاب ارائه گردیده است.

۲- فرآیند تدوین مشارکتی برنامه مدیریت

مدیریت تالاب برخلاف سایر بوم‌سازگان‌های طبیعی تا حد زیادی وابسته به شرایط حوضه آبریز و وضعیت فعالیت‌های بالادست است. هرگونه فعالیت توسعه‌ای و بهره‌برداری از منابع در حوضه‌های آبریز منتهی به تالاب، پیامدهای قابل‌توجهی در تالاب پایین‌دست خواهد داشت. به همین دلیل تدوین برنامه‌های مدیریت تالاب باید با رویکردهای فراگیر و در مقیاس حوضه‌ای باشد. مهم‌ترین رویکرد نوینی که می‌تواند پشتوانه تدوین و پیاده‌سازی برنامه‌های مدیریت تالاب در این مقیاس باشد، رویکرد مدیریت زیست بومی است. به‌کارگیری این رویکرد زمینه مناسبی را برای همگرایی و همکاری کلیه ذینفعان از بهره‌برداران محلی تا مجریان قانون در ادارات در فرآیند مدیریت تالاب یادشده فراهم آورده است. در نتیجه علاوه بر تصویب فرابخشی برنامه‌های مدیریتی در هیأت محترم دولت به‌عنوان بالاترین مرجع فرابخشی، عملیاتی شدن پروژه‌های اجرایی برنامه مدیریت توسط مراجع مختلف در دستور کار قرار گرفته است. بدیهی است که این رویکرد در مدیریت مناطق حفاظت‌شده تالابی رهیافت نوینی است که نهادینه شدن آن در مجموعه سازمان حفاظت محیط زیست و توسعه در سایر تالاب‌ها نقش مهمی در پایداری این زیست‌بوم‌های ارزشمند خواهد داشت.

توجه اصلی برنامه، اقدامات مدیریتی است که برای دستیابی به چشم‌انداز و هدف بلند مدت مدیریت تالاب ضروری بوده و از اولویت برخوردار است. این رویکرد منطبق با روش پیشنهادی کنوانسیون رامسر و کنوانسیون تنوع زیستی برای تهیه برنامه مدیریتی برای یک تالاب است.

۳- خلاصه ویژگی‌ها و ارزیابی تالاب چغاخور

خلاصه مشخصات عمومی تالاب چغاخور در جدول ۱ ارائه و اطلاعات تکمیلی از خصوصیات منطقه تالاب به شرح در زیر بیان شده است:

۳-۱- مشخصات فیزیکی

تالاب بین‌المللی چغاخور و اراضی حاشیه آن، با مختصات جغرافیایی ۳۱ درجه و ۵۴ دقیقه تا ۳۱ درجه و ۵۶ دقیقه عرض شمالی و ۵۰ درجه و ۵۲ دقیقه تا ۵۰ درجه و ۵۶ دقیقه طول شرقی در قسمت شرق استان چهارمحال و بختیاری و در ۶۰ کیلومتری جنوب شهرکرد (مرکز استان) واقع گردیده است. حوضه آبریز این تالاب بین عرض جغرافیایی ۳۱ درجه و ۵۰ دقیقه و ۱۳/۴۸ ثانیه تا ۳۱ درجه و ۵۷ دقیقه و ۹/۱۴ ثانیه عرض شمالی و طول ۵۰ درجه و ۴۸ دقیقه و ۲۱/۲۵ ثانیه تا ۵۰ درجه و ۵۷ دقیقه و ۲۶/۱۲ ثانیه طول شرقی و از شمال تا جنوب شرقی تالاب کشیده شده است.

در یک نگاه کلی فرم توپوگرافی دریاچه و اراضی اطراف آن به گونه‌ای است که چاله و دشت میانه کوهی را ایجاد کرده و ارتفاعات بر آفتاب در شمال، شاپورناز در غرب و کلار در جنوب دورتادور آن را احاطه کرده‌اند. خط‌الرأس این ارتفاعات حوضه آبریز چغاخور را شکل می‌دهد. این ارتفاعات در ناحیه کوهستانی زاگرس واقع گردیده و در نتیجه فعالیت‌های تکتونیکی شکل‌گرفته‌اند و تقریباً تمامی جهات اطراف دریاچه را محاصره کرده‌اند.

جدول ۱- خلاصه ویژگی‌های تالاب چغاخور

فعالیت	شرح
نام	تالاب چغاخور
موقعیت	۳۱°۵۴' تا ۳۱°۵۶' عرض شمالی و ۵۰°۵۲' تا ۵۰°۵۶' طولی شرقی در قسمت شرق استان چهارمحال و بختیاری
مساحت تالاب	مساحت بخش آبی تالاب ۱۵۰۰ هکتار و منطقه شکارممنوع ۲۵۰۰ هکتار
مساحت حوضه آبریز	۱۱۲/۱۰ کیلومترمربع
ارتفاع	حداکثر و حداقل ارتفاع نسبت به سطح دریا به ترتیب ۲۲۷۷ و ۲۲۷۱ متر
موقعیت مدیریتی	مدیریت تالاب توسط اداره حفاظت محیط زیست شهرستان بروجن و تحت نظر اداره کل حفاظت محیط زیست استان چهارمحال و بختیاری انجام می‌شود
موقعیت حفاظتی	شکار و تیراندازی ممنوع با درخواست ارتقای سطح

فعالیت	شرح
موقعیت بین‌المللی	رامسر سایت، ذخیره‌گاه زیست‌کره تنگ صیاد- سبزکوه
مالکیت اراضی تالاب	دولتی همراه با زمین‌های زراعتی شخصی در پیرامون تالاب
کاربری اراضی	تالاب/ پهنه آبی، چراگاه، زمین کشاورزی
منابع اصلی آب	آب‌های زیرزمینی با منشأ کارستیک + رواناب‌های سطحی از حوضه آبریز + بارندگی
نوع تالاب	لاکوسترین (lacustrine)
مهم ترین ارزش‌های اکولوژیک	زیستگاه‌های مختلف تالابی برای آبزیان، جانداران کنار آبی، جمعیت‌های پرندگان آبی دارای اهمیت جهانی و نوعی گونه ماهی آندمیک استان در معرض خطر (ماهی گورخری)
تولیدات طبیعی تالاب	ماهیان بومی و رهاسازی شده جهت صیادی، پرندگان آبی، نی، علوفه، گیاهان دارویی و آب مورد بهره برداری
کارکردهای تالاب	حمایت از تنوع زیستی آبی منطقه، منظره و چشم‌انداز، تغذیه سفره آب‌های زیرزمینی، تعدیل آب و هوای پیرامون، کاهش آلودگی و جلوگیری از تشکیل یک کانون ریزگرد استانی
خدمات	اکوتوریسم، تفریحات، آموزش، تحقیقات علمی و ارزش‌های فرهنگی و آبرسانی منطقه‌ای
پوشش گیاهی عمده	گیاهان کنار آبی هزارنی و خانواده نی و لویی، گیاهان غوطه‌ور سراتوفیلوم و میریوفیلوم، پوتاماژتون‌های غوطه‌ور و شناور، عدسک آبی و جلبک‌های رشته‌ای سبز و قهوه‌ای
مهم ترین گونه‌های ماهی	ماهیان بومی: ماهی گورخری چهارمحال و بختیاری، ماهیان جنس لوسیسکوس، کاپوئا، خیاطه و آلبرنویدس ماهیان رهاسازی شده: خرچنگ آستاکوس لیتوداکتیلوس، کپور معمولی، آمور، فیتوفاگ، بیگ هد و ماهی قرمز ماهیان اگزوتیک مهاجم: ماهی پاروآ یا آمورچه و ماهی کاراس
مهم ترین گونه‌های جانوری	اردک سر سبز، اردک بلوطی، اردک سر حنایی، کفچه‌نوک، عقاب ماهی‌خوار، چنگر معمولی، چنگر نوک سرخ، حواصیل خاکستری، لک‌لک، گاوچرانک، اگرت کوچک، کشیم کوچک، خوتکا، کفچه نوک و سنقر تالابی شنگ، همستر تالابی و موش کنار آبی، روباه معمولی و شغال

فعالیت	شرح
	خزندگان و دوزیستان نیازمند شناسایی حشرات شکارگر خانواده اودوناتا (سنجاقک‌ها و آسیابک‌های شکارچی آفات باغ‌ها)، پروانه‌های ایرانی
عمده تغییرات اکولوژیک	خشکی و نوسانات بالای سطح آب، یوتریفیکاسیون، رسوب‌گذاری و فرسایش حاشیه

۳-۲- محیط زیست طبیعی

در یک نگاه کلی تالاب چغاخور یکی از ۱۰۵ تالاب مهم کشور برای پرندگان آبی و یکی از مناطق IBA در ایران محسوب می‌شود. مطابق طبقه‌بندی تالاب‌های مهم کشور، این تالاب در جایگاه ششم قرار دارد و با توجه به این که تعداد قابل توجهی از گونه‌های پرند در خطر تهدید جانی و یک درصد از گونه‌های منطقه جغرافیایی زیستی یا مسیر مهاجرت آن‌ها را نگهداری می‌کند، حائز این اهمیت شناخته شده است. چغاخور همچنین در ارزیابی ۷۵ تالاب با اهمیت کشور براساس معیارهایی چون پرندگان، ماهی‌ها، عوامل تهدیدکننده، مؤلفه‌های اجتماعی- اقتصادی و موقعیت حفاظتی پس از تالاب‌های هورالعظیم، میانکاله و خلیج گرگان، شادگان، دلتای حله، انزلی، پریشان (دشت ارژن) و هامون پوزک در ردیف هشتمین تالاب مهم کشور طبقه‌بندی شده است. در حالی که در همین ارزیابی تالاب گندمان در استان چهارمحال و بختیاری در ردیف دوازدهم و تالاب‌های مهمی چون خور خوران، دریاچه ارومیه، دریاچه بختگان، تالاب گمیشان به ترتیب در جایگاه‌های یازدهم، سیزدهم، چهاردهم و بیست و یکم و پس از این تالاب ارزیابی کیفی شده‌اند. تالاب چغاخور در میان تالاب‌های ۷۵ گانه مورد بررسی از نظر معیار پرندگان به واسطه دارا بودن ۳ گونه در خطر تهدید و با جمعیت کم، دارا بودن ۲ گونه در خطر تهدید جهانی و تنوع پرندگان فراتر از ۲۰ گونه، حائز اهمیت قلمداد شده است. بر اساس معیارهای ماهیان از جمله تنوع ماهی‌ها، محل تخم‌ریزی و پرورشگاه چهار گونه، حضور دو گونه ماهی بومی و شناسایی دو گونه در معرض خطر سبب

گردیده تا ۶۸ درصد اهمیت این تالاب از نظر ماهیان را کسب کند. در محدوده تالاب چغاخور از میان مهره‌داران، پرندگان مهم‌ترین گروه را شامل می‌شوند که در میان آن‌ها انواع گونه‌های در معرض خطر انقراض، حمایت شده و آسیب‌پذیر مطابق طبقه‌بندی‌های ملی مشاهده می‌شود که از نظر زمانی از اواخر پاییز تا اواخر زمستان در این تالاب حضور دارند. مهم‌ترین کانون تجمع پرندگان مهاجر آبی به ویژه حساس و حفاظتی، در غرب و جنوب غربی تالاب چغاخور تمرکز دارد. لذا برای حفظ ارزش‌های زیستگاهی ضروری است در زمان یاد شده از هرگونه اقدامی که ارزش‌های زیستگاهی پرندگان مهاجر آبی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد، به ویژه شکار یا تولید صدا، توسعه راه‌ها و سکونتگاه‌ها، خاک‌برداری و خاک‌ریزی و مواردی از این دست به طور جدی پرهیز شود.

براساس تحقیقات صورت گرفته و بر مبنای آرایش تاکسونومیک ویلسون و ریدر ترتیب گونه‌های هر خانواده، راسته گوشتخواران با ۴ خانواده و ۶ جنس و ۷ گونه، پرتنوع‌ترین راسته از رده پستانداران در محدوده تالاب چغاخور به شمار می‌روند. پس از این راسته جوندگان با ۲ خانواده، ۴ جنس و ۴ گونه قرار دارند. حال آنکه از نظر جمعیت به نظر می‌رسد که راسته خفاش‌ها در مقام نخست قرار دارند و پس از آن جوندگان فراوان‌ترین پستانداران در پیرامون تالاب چغاخور محسوب می‌شوند.

در ارتباط با دیگر گروه‌های جانوری، پستانداران موجود به جز شنگ، مابقی وابستگی چندانی به آب تالاب نداشته و از آنجا که شنگ مورد شکار و بهره‌برداری انسانی قرار نمی‌گیرد، تهدیدی جدی برای آن متصور نخواهد بود. با این وجود لازم است از هر اقدامی که به هر ترتیب بر دوام نسل این جانور به‌عنوان یکی از حلقه‌های زنجیره غذایی تالاب و یکی از مؤلفه‌های تنوع زیستی این پهنه آبی تأثیرگذار است پرهیز شود، به ویژه اینکه از مناطق دیگر استان با توجه به نوع زیستگاه‌های آبی، تعداد فراوانی از این جانور گزارش نمی‌شود. در حالی که با توجه به اطلاعات محلی وجود این جانور با تصور غلط به نام‌های سگ آبی یا خدنگ در چند دهه گذشته در همه‌ی آبگیرهای اطراف و حتی مرکز استان دارای جمعیت مناسبی بوده است. دوزیستان و خزندگان وابسته به تالاب نیز

جمعیت بالا و مطلوبی دارند، همچنین از نظر درجه حفاظتی موقعیت حساس یا آسیب‌پذیری نداشته، لذا برای برنامه‌ریزی بهره‌وری از ظرفیت‌های تولیدی تالاب محدودیت ایجاد نمی‌کنند. تنها نکته مهم توجه به نقش گونه‌های یاد شده در شبکه غذایی تالاب است، لذا با حفظ شرایط طبیعی عمومی تالاب از قبیل پرهیز از رهاسازی مواد شیمیایی به‌ویژه آلاینده‌های پایدار و فلزات سنگین، نشت و رهاسازی مواد نفتی و تغییر در ساختار فیزیکی کرانه‌های تالاب حفظ و پایداری این جوامع زنده در تالاب محقق می‌گردد. در مجموع شرایط زیست محیطی حاکم بر تالاب چغاخور گویای آن است که این تالاب ظرفیت بهره‌برداری‌های عقلایی اقتصادی را با توجه به محدودیت‌های مکانی، زمانی و عملیاتی یاد شده دارد.

تالاب چغاخور از نظر جغرافیای گیاهی ایران، در بخش کوهستانی منطقه رویشی ایرانی تورانی واقع شده است. پوشش گیاهی طبیعی دامنه‌ها و تپه‌ماهورهای اطراف آن منطبق با ویژگی‌های خاک محل و اقلیمی این منطقه رویشی است؛ اما پوشش گیاهی تالاب و اراضی پیرامون آن تحت تأثیر نظام هیدرولوژیک تالاب و در غالبیت جوامع گیاهان آب‌دوست و آبی قرار دارد. ۲۹ گونه متعلق به ۱۸ جنس از ۱۸ خانواده در آن شناسایی و گزارش شده است. گسترش و پهنه رویش برخی از گیاهان آبی چنان وسیع است که در اوقاتی از سال تردد شناورهای صیادی در تالاب چغاخور را تنها از معبرهای معینی مقدور می‌سازد.

۳-۳- محیط زیست انسانی و ساختار اداری

از نظر تقسیمات سیاسی شهرستان بروجن دارای سه بخش (گندمان- مرکزی- بلداجی)، شش شهر، پنج دهستان و ۵۲ آبادی در سال ۹۰ بوده است. دهستان چغاخور، یکی از سه دهستان بخش بلداجی با ۷ آبادی است.

اقتصاد وضع موجود حاشیه تالاب، به نوعی اقتصاد روستایی بر پایه کشاورزی و دامداری است که حاکی از سهم بالای بخش کشاورزی در اشتغال ساکنین و تولید ارزش افزوده

منطقه است و مجموعه‌ای از نقاط ضعف و قوت مخصوص به خود را داراست. بخش کشاورزی در وضع موجود از سطح پایین آموزش و تخصص بهره‌مند است. در صنعت گردشگری و دورنمای رونق آن، خصوصاً در مناطقی چون محدوده تالاب که بیشتر بازدیدکنندگان آن در زمره گردشگران مذهبی، طبیعت گرد و عبوری هستند، بیشتر نیاز به ارائه خدمات انسانی خواهد بود و نیاز به سرمایه زیاد برای ایجاد تأسیسات بزرگ و پیچیده کمتر احساس می‌شود. این بدان معنا است که رواج و توسعه صنعت گردشگری در این مناطق، در ابتدای امر نیازمند سرمایه‌گذاری‌های عظیم و غیرقابل دسترسی نیست، بلکه تنها با تقویت زیرساخت‌های موجود و ایجاد امکانات ابتدایی که از سوی کلیه گردشگران تقاضا می‌شود، می‌توان حرکت را به‌سوی معرفی و توسعه این صنعت تحت عنوان اصلی‌ترین فعالیت اقتصادی منطقه آغاز کرد.

نتایج آماربرداری در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ و برآوردهای صورت گرفته از اراضی حوضه بالادست تالاب گویای این امر است که از ۲۵۵ هزار هکتار اراضی کشاورزی، حدود ۱۴۶ هزار هکتار (۵۷ درصد) به کشت محصولات زراعی و حدود ۴۱ هزار هکتار (۱۶ درصد) به کشت محصولات باغی اختصاص داشته است و حدود ۶۸ هزار هکتار (۲۷ درصد) به صورت آیش (بدونه کشت موقت سالانه) رها شده است.

جدول ۲- ویژگی‌های اقتصادی

بیرونی		درونی	
تهدیدها	فرصت‌ها	نقاط ضعف	نقاط قوت
- اتخاذ سیاست‌های کلان اقتصادی بدون توجه به مشارکت ساکنین محلی و فعالیت‌های مربوط به گردشگری از سوی سازمان‌های بزرگ دولتی - سیاست‌گذاری در سطح ملی و استانی منتج به توزیع نابرابر درآمد شده است.	- وجود کارشناسان مجرب در مجاورت منطقه برای بهره‌گیری از آن‌ها در برنامه‌ریزی و تعیین اولویت‌های سرمایه‌گذاری‌های موردنیاز منطقه در سطح ملی و روستایی در جهت گردشگری - توجه استناداری به ویژگی‌های منطقه برای انجام فعالیت‌های اقتصادی مردم منطقه برای تأمین معاش - موقعیت خوب منطقه نسبت به شهرهای اطراف و مسیر انتخابی مسافران - موقعیت‌های مناسب مورد انتخاب برای گردشگران خاص مانند کوهنوردان، ورزشکاران و ماهیگیران ...	- میزان پایین درآمد متوسط ماهیانه در منطقه به‌منظور سرمایه‌گذاری‌های محلی برای گردشگران - مشارکت محدود زنان در فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری - سطوح پایین به‌کارگیری فناوری، مدیریت و سرمایه‌گذاری در ساختار فعالیت‌های اقتصادی موجود در منطقه - مهاجرت افراد در سن کار به شهرهای بزرگ به‌منظور دست یافتن به شغل - آلودگی منظر و محیط زیست و تخریب سیمای منطقه و بی‌توجهی مردم و گردشگران به پاکیزه نگه‌داشتن محیط - بی‌انگیزگی، ناآگاهی و بی‌تفاوتی مردم منطقه برای مشارکت در	- سهم بالای جمعیت در سن کار و ظرفیت بالای نیروی آماده به کار و بدون نیاز به تخصص‌های خاص و هزینه‌بر - تمایل ساکنین به اشتغال در زمینه خدمات گردشگری - روند رو به رشد نرخ باسوادی و میزان تحصیلات ساکنین - توانایی بالای بخش خدمات در مشارکت اقتصادی زنان - وجود مرکز مراودات اقتصادی با عشایر حاضر و عرضه محصولات بومی در منطقه - وجود صنایع دستی در منطقه - استفاده از تولیدات و مصنوعات محلی - جمعیت تقریباً همیشگی مراجعه‌کننده

بیرونی		درونی	
تهدیدها	فرصت‌ها	نقاط ضعف	نقاط قوت
		برنامه‌های معیشتی گردشگری	به تالاب به‌ویژه در ایام تعطیل - انتظار مردم شهرهای اطراف به وجود یک کانون گردشگری در چغاخور
- عدم توجه لازم مسئولین و سرمایه‌گذاران در سطح ملی و استانی به منابع طبیعی موجود در تالاب و حاشیه آن و عدم آگاهی آن‌ها از کارکرد تالاب و توجه به برداشت آب	- وجود مناطق گردشگری و کانون‌های برجسته گردشگری چون حمزه علی، سیاسرد، تالاب گندمان و ... در همسایگی منطقه به‌عنوان مناطق مجاور مرتبط برای افزایش جمعیت گردشگر مرتبط با تالاب - امکان جذب گردشگران مناطق مجاور و گذر کننده به منطقه	- سطوح پایین فنّاوری به‌کاررفته در عرصه کشاورزی و دامداری و در نتیجه بروز تخریب و کمبود بازدهی برای ادامه کشاورزی پایدار - بهره‌وری پایین در اراضی زراعی و باغات و وجود زمین‌های رها شده برای فروش - تمایل ساکنین برای فروش اراضی و تبدیل آن به ساختمان (به اصطلاح ویلا سازی) - عدم توجه مردم محلی به وجود و تولید آلودگی در هنگام ساخت‌وساز	- وجود اراضی کشاورزی و باغات دایر از منظر رونق یک کانون کشاورزی - موقعیت نیمی از اراضی تالاب، خارج از موقعیت کشاورزی و پهنه‌های قابل دست‌درازی باقابلیت منظر، چشم‌انداز و توان جذب گردشگر طبیعت گرد - تمایل ساکنین به به‌کارگیری کاربری همزمان اراضی خود از زراعی و باغات به کاربری‌های تفریحی - فراغتی
- انحصار صنعت گردشگری منطقه توسط سرمایه‌گذاران قدرتمند خارج از محدوده	- تمایل به سرمایه‌گذاری از جانب اشخاص	- عدم برنامه‌ریزی در جهت مدیریت سرمایه‌های موجود در منطقه	- تمایل زیاد مردمی به سرمایه‌گذاری‌های مناسب در عرصه گردشگری

بیرونی		درونی	
تهدیدها	فرصت‌ها	نقاط ضعف	نقاط قوت
- افزایش درآمد ساکنین منطقه به‌واسطه پروژه‌های سرمایه‌گذاری صورت گرفته در محدوده تالاب - اتخاذ سیاست‌های کلان اقتصادی و گردشگری بدون مشارکت‌های استانی و محلی و مجوزهای اخذشده برخلاف میل مردم محلی - ایزوله بودن سرمایه‌گذاری‌ها و جدا شدن مناطق اقامتی و هتلینگ در حال احداث توسط سازمان‌های غیر استانی و نظامی از مردم محلی و در اراضی منابع ملی	حقیقی و حقوقی خارج از محدوده - سیاست‌های تشویقی و وام‌های بلند مدت با نرخ‌های بهره پایین - ارائه مجوز و تسهیلات در عرصه گردشگری - ایجاد اشتغال برای ساکنین به‌واسطه اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری که از خارج از محدوده تأمین مالی می‌شوند. - ورود امکانات پیشرفته به منطقه همزمان با اجرای برنامه‌های توسعه‌ای	- نبود امکانات و آگاهی از نحوه ایجاد امکانات و تسهیلات مناسب برای گردشگران شب اقامت - نبود سرمایه‌گذاران مردمی و استانی برای ایجاد زیرساخت‌های گردشگری و افزایش فعالیت‌های سازمان‌های دولتی برای تصرف زمین‌های منابع ملی در این خصوص	- پتانسیل منطقه در جذب گردشگران برای بیتوته و هتلینگ - ارزان بودن و فراهم بودن نیروی لازم برای ایجاد و رونق صنعت گردشگری در مراحل ابتدایی توسعه بدون فراهم بودن سرمایه‌های زیاد

۳-۴- ارزش‌های تالاب چغاخور

ارزش تالاب‌ها از نظر اقتصادی به‌واسطه تولیدات و خدماتی است که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به بخش‌های اقتصادی و دیگر بخش‌ها ارائه می‌دهند، از جمله این ارزش‌ها می‌توان به بهبود کیفیت محیط، حفاظت از تنوع زیستی و ارزش‌های اقتصادی و اجتماعی اشاره نمود. ارزش‌های محوری تالاب چغاخور در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳- ارزش‌های تالاب چغاخور

ارزش‌ها	توضیحات
چشم‌انداز و منظر	مناظر بدیع و چشم‌نواز حاشیه تالاب برای گردشگران و مردم محلی
حمایت و حفاظت از تنوع زیستی منطقه، کشور و جهان	محل اسکان و زمستان‌گذرانی پرندگان آبرزی بومی و نیز پرندگان مهاجر منطقه که تالاب‌های گذر آن‌ها خشک شده‌اند. محل زیست گونه‌های منحصربه‌فرد ماهی گورخری <i>Aphanius vladykovi</i> در حوضه کارون شمالی، تالاب چغاخور و گندمان محل زیست و اسکان زمستانه اردک‌های درخطر انقراض از قبیل اردک سرسیاه، اردک مرمری و اردک سرسفید تنها محل زیست یک نوع عقاب ماهیگیر در استان یکی از سایت‌های مهاجرت تابستانه گونه فلامینگو یا مرغ حسینی در استان محل و مأمن زیست سمور آبی (شنگ) باقی‌مانده در سطح استان
تعدیل آب‌وهوا	کمک به تعدیل میکروکلیمای منطقه
بهره‌برداری از آبزیان	مکان مناسب صیادی محلی و تولید ماهی‌های کپور که در استان در استخرهای پرورش ماهی موجود قابل پرورش نیستند و به تنوع بازار ماهی‌های پرورشی کمک می‌کند. با توجه به لزوم برنامه‌ریزی برای کنترل بیولوژیک تولید فزاینده گیاهان آبرزی و ماکروفیت‌های تالاب، لزوم ماهی دار کردن تالاب به نظر می‌رسد.
محل چرای دام	استفاده از چراگاه‌های اطراف تالاب جهت تعلیف دام اهلی محلی (غیر کوچ رو) و نیز حفظ حیات وحش (علفخواران بزرگ و شکارچیان آن‌ها)
پتانسیل گردشگری	توجه به استعدادهای طبیعی منطقه از نظر وجود تنها تالاب موجود در منطقه از نظر وسعت آبی و عمق آب
اشتغال‌زایی	شناسایی و احیای ظرفیت‌ها
امکان تولید گیاهان دارویی	پوشش گیاهی موجود در تالاب و مناطق پیرامونی آن شامل گیاهان دارویی، معطر و زینتی است. این منطقه از این نظر می‌تواند دارای این کاربری مناسب و کم تخریب برای مردم منطقه باشد.

ارزش‌ها	توضیحات
منبع تأمین آب	علاوه بر اینکه این تالاب مستقیماً به‌عنوان یک منبع تأمین آب (به‌صورت یک بند تنظیمی) مورد استفاده قرار می‌گیرد، دارای تأثیر بر آب‌های زیرزمینی در آبخوان‌های اطراف است.
تحقیق و آموزش	استعدادهای زیادی برای تحقیق و آموزش در تالاب منطقه و محیط زیست پیرامون آن وجود دارد که می‌تواند برای مراکز تحقیقاتی از جذابیت بسیاری برخوردار باشد. سایت مناسبی برای پرنده‌شناسی و مشاهده پرندگان است.

۳-۵- تهدیدها

عدم وجود یک برنامه مدون مدیریت جامع تالاب برای تمام سازمان‌های ذینفع، عدم آگاهی از ارزش‌ها و کارکردهای اکوسیستمی تالاب، شیوه و میزان بهره‌برداری نامناسب از منابع آبی و زمین‌های مجاور، آلودگی منابع آب و خاک و همچنین تهدید تنوع زیستی جزئی از ریشه‌ها و تهدیدها و مشکلات مطرح‌شده توسط کارشناسان و ذینفعان بوده است.

جدول ۴- تهدیدهای تالاب چغاخور

تهدیدهای تالاب	توضیحات
از بین رفتن تنوع زیستی آن	بر هم خوردن تعادل اکوسیستم به دلیل تغییر کاربری توسعه زمین‌های کشاورزی احداث سازه‌های آبی و ... کاهش ذخایر آبزیان با توجه به صید و رهاسازی گونه‌های نامناسب و مهاجم تخریب تالاب و منابع آن به دلیل نبود هماهنگی بین نهادها و صدور مجوزهای کاربری غیر مناسب و مشورت نشده در سازمان‌های استان شیوع بیماری‌های دام، طیور و آبزیان به دلیل طغیان انگل‌ها در هنگام بر هم خوردن نظم منطقه طغیان آفات گیاهی در اثر از بین رفتن جمعیت حشرات شکارگر آب تالاب
مشخص نبودن حریم و فقدان پهنه‌بندی مدیریتی تالاب برای سازمان‌ها، اهالی و معارضین به اراضی	عدم انجام مطالعات جامع اکولوژیک و عدم انجام پهنه‌بندی و نامشخص بودن زیستگاه‌های با حساسیت بالا شکار غیرمجاز پرندگان صید غیرمجاز ماهیان

توضیحات	تهدیدهای تالاب
عدم تعادل دام و مرتع برداشت بی‌رویه از گونه‌های گیاهی دارویی و خوراکی تعارضات ساکنین و نیز هجوم ادارات برای بهره‌برداری‌های غیراصولی کشاورزی تا گردشگری	
کشاورزی سنتی همراه عدم تأمین آب استفاده بی‌رویه از کود و سموم شیمیایی و راه‌یابی مستقیم آن‌ها به تالاب بازدهی کم زمین‌های کشاورزی افزایش فرسایش	کشاورزی ناپایدار
وقوع خشکسالی‌های اخیر	تغییر اقلیم جهانی
افزایش سیلاب و کاهش عمق خاک و کاهش تولید	از بین رفتن خاک
برداشت بی‌رویه از آب‌های سطحی و زیرزمینی و آلودگی آن‌ها اضافه برداشت چاه‌های مجاز و توسعه چاه‌های غیرمجاز استفاده از محصولات با نیاز آبی بالا مشخص نبودن حق‌آبه تالاب و سایر بخش‌ها کاهش حق‌آبه به سمت پایین‌دست	اختلال در نظام هیدرولوژیکی عادی منطقه
مهاجرت گونه‌های جانوری، تخریب زیستگاه، از بین رفتن گونه‌های جانوری- گیاهی، ورود گونه‌های غیربومی و انتقال بیماری‌های واگیردار	تغییر اکوسیستم طبیعی تالاب
نارضایتی مردم از نادیده گرفتن مسائل معیشتی جوامع توسط مسئولین و تغییر در الگوی مشاغل و مهاجرت مشخص نبودن جایگاه جوامع محلی برای مشارکت و همکاری با بخش دولتی عدم اطمینان روانی در مشارکت مورد انتظار اهالی	مشکلات اجتماعی
کمبود متوسط درآمد ماهیانه اهالی	مشکلات اقتصادی

۴- بررسی گروه‌های ذی‌ربط و مسئول

سازمان‌های دولتی و غیردولتی متعدد در سطح ملی، استانی و محلی، همچنین جوامع محلی در مدیریت تالاب تأثیرگذارند و به‌عنوان گروه‌های ذی‌ربط در مدیریت تالاب

چغاخور معرفی می‌شوند (جدول ۵). در جدول ۵ به نام و محدوده اثر هر یک از گروه‌ها بر روی تالاب اشاره شده است.

جدول ۵- گروه‌های اصلی ذی‌ربط در مدیریت تالاب چغاخور

نام سازمان	محدوده‌های اثر
۱- کشاورزان محلی	۱- به کارگیری اراضی در حریم دریاچه (تعارض و موضوع مناقشه) ۲- استفاده از مواد شیمیایی در مزارع (تخلیه پسماند مواد شیمیایی به تالاب) ۳- انحراف جریان و برداشت آب از چشمه‌ها برای آبیاری و مصارف دیگر ۴- بهره برداری آزاد منابع زیرزمینی توسط چاه‌های حاشیه تالاب
۲- جوامع محلی و ساکنین	۱- ذینفعان اصلی از خدمات اکوسیستم تالاب (مانند برداشت گیاهان دارویی و برخورداری از اثرات تالاب در تعدیل هوا و ...) ۲- تخلیه فاضلاب و پسماند خانگی به درون تالاب ۳- توسعه حریم روستایی (تأثیر بر شرایط و چشم‌اندازهای طبیعی پیرامون تالاب) ۴- تغییر کاربری اراضی
۳- ماهیگیران	۱- ذینفعان و بهره‌برداران ذخایر ماهی تالاب ۲- صید بیش از اندازه ماهی‌های تالاب ۳- رهاسازی بدون برنامه بچه ماهیان برای بهره برداری
۴- قایق‌رانان	۱- برخورداری از امکانات آبی- تفریحی تالاب ۲- برهم زدن آرامش تالاب و نشست مواد نفتی
۵- شکارچیان	۱- شکار غیر مجاز پرندگان آبی
۶- گردشگران	۱- برخورداری از ارزش‌ها و چشم‌اندازهای طبیعی تالاب ۲- رهاسازی پسماندها و ضایعات در حاشیه تالاب
۷- شبکه بهداشت و درمان	۱- ارائه خدمات بهداشتی و بهداشتی به مردم روستایی

نام سازمان	محدوده‌های اثر
	۲- توسعه و احداث خانه‌های بهداشت در روستاها
۸- سازمان‌های مردم‌نهاد	۱- آموزش زیست‌محیطی جوامع محلی پیرامون تالاب ۲- تسهیل ارتباط با مردم محلی برای اجرای برنامه‌های مدیریتی و احیا تالاب
۹- شوراهای اسلامی روستایی	۱- تسهیل برقراری ارتباط با ذینفعان تالاب ۲- تأثیرگذاری بر منابع سیاسی و اجرای برنامه مشارکتی
۱۰- دانشگاه‌ها	۱- بهره‌برداری از زمینه‌های تحقیقاتی موجود در تالاب
۱۱- اداره کل حفاظت محیط زیست استان چهارمحال و بختیاری	۱- مرکز استانی مدیریت تالاب ۲- آماده‌سازی و اجرای طرح‌های مدیریت ۳- حمایت فنی و مالی برای مدیریت تالاب ۴- حمایت اداری و اجرایی برای مدیریت تالاب ۵- حمایت از سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در زمینه محیط زیست ۶- کنترل مراکز صنعتی آلاینده پیرامون تالاب
۱۲- سازمان جهاد کشاورزی استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت استانی برنامه‌ریزی فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، دامپزشکی و تأمین اعتبار ۲- مدیریت استانی مواد شیمیایی کشاورزی ۳- مدیریت استانی برنامه‌های ترویج، تحقیق و آموزش کشاورزی ۴- مدیریت استانی امور عشایر ۵- مدیریت استانی برای تملک و کاربری زمین‌های کشاورزی ۶- جلوگیری از تغییر کاربری اراضی محدوده شکارممنوع به زمین زراعی جدید ۷- نظارت بر تخصیص آب صرفه‌جویی در بخش کشاورزی به‌عنوان حق‌آبه تالاب
۱۳- مدیریت شیلات و آبزیان استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت استانی فعالیت‌های آبی‌پروری ۲- معرفی گونه‌ها و تولید و توزیع لارو ماهی
۱۴- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت استانی مراتع ۲- مدیریت استانی برنامه‌های احیای جنگل‌ها و مراتع ۳- مدیریت استانی مالکیت و بهره‌برداری از اراضی ملی

نام سازمان	محدوده‌های اثر
۱۵- شرکت آب منطقه‌ای استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت استانی طرح‌ها و برنامه‌های توسعه و بهره‌برداری از منابع تأمین‌کننده آب تالاب ۲- تخصیص حق‌آبه از رودخانه‌ها و چشمه‌های منتهی به تالاب ۳- صدور مجوز برای حفر و بهره‌برداری از چاه‌های آب ۴- پایش و اندازه‌گیری جریان منابع آب سطحی و زیرزمینی مؤثر بر حجم آب تالاب ۵- پایش و اندازه‌گیری کیفیت منابع آب ۶- اندازه‌گیری سطح آب تالاب (تالاب چغاخور و آب‌های زیرزمینی)
۱۶- اداره کل تعاون روستایی استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت استانی برای ایجاد تعاونی‌های روستایی برای توسعه‌های روستایی
۱۷- دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد	۱- مدیریت استانی برای سلامت روستایی و طرح‌ها و برنامه‌های بهداشتی و درمانی
۱۸- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت استانی و تصمیم‌گیری در زمینه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۲- بررسی پتانسیل‌های بالقوه منطقه برای حضور گردشگر و ارائه تسهیلات جهت اجرایی شدن آن ۳- حمایت و ارائه تسهیلات در مورد صنایع دستی و ایجاد معیشت جایگزین
۱۹- سازمان صنعت، معدن و تجارت استان چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت فعالیت‌های اقتصادی و تعیین الگوهای معیشت جایگزین
۲۰- اداره کل راه و شهرسازی	۱- توسعه راه‌ها و مدیریت معابر و سکونتگاه‌ها
۲۱- اداره کل هواشناسی	۱- تهیه گزارش و اطلاعات پایه مورد نیاز برای مدیریت اقلیم
۲۲- استانداری چهارمحال و بختیاری	۱- مدیریت سطح بالا و تصمیم‌گیری ۲- هماهنگی درون بخشی برای طرح‌ها و برنامه‌ها توسعه در سطح استان (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استانداری)

۵- چشم انداز، اهداف و اقدامات اجرایی

۵-۱ رویکرد مورد استفاده در تدوین برنامه مدیریت

در مدیریت تالاب‌ها با تغییر رویکرد مدیریت سنتی به سمت رویکرد مدیریت زیست‌بومی، نه تنها به تالاب از دید منبعی حفاظت شده توجه می‌گردد بلکه به کل روندهای زیستی موجود در اکوسیستم توجه می‌شود و تعادل بین حفاظت و بهره‌برداری اکوسیستم در کنار توجه به مسائل اجتماعی سرلوحه کار قرار می‌گیرد؛ در مدیریت غیرمتمرکز شده، همه عوامل و بخش‌های مختلف ذی‌ربط در برنامه‌ریزی و مدیریت تالاب درگیر و صاحب نظر می‌شوند.

۵-۲ نقشه راه برنامه‌های جامع مدیریتی تالاب‌های استان چهارمحال و

بختیاری و تالاب چغاخور

برنامه‌های جامع مدیریت تالاب چغاخور با توجه به تجربیات طرح حفاظت از تالاب‌های ایران، به صورت مشارکتی و بر اساس دستورالعمل‌های موجود، با مشارکت تمامی ذینفعان و بر پایه اصول مدیریت زیست‌بومی تدوین شده است. این اصول با تأکید مشارکت ذینفعان با یک خرد جمعی مبتنی بر آن، مراحل تدوین برنامه را به ترتیب اولویت ذکر شده در ذیل به اجرا گذارده است:

۱. تدوین چشم‌انداز بلند مدت و هدف کلی تالاب
۲. گردآوری اطلاعات پایه موجود و تلاش برای تکمیل نواقص اطلاعات پایه
۳. بررسی و اولویت‌بندی ارزش‌ها و کارکردهای تالاب
۴. بررسی و اولویت‌بندی مسائل و تهدیدهای پیش روی تالاب
۵. تعریف اهداف راهبردی برای دستیابی به هدف کلی
۶. تعریف اهداف بلند مدت کوتاه مدت براساس ارزش‌ها و تهدیداتی که از پیش، شناسایی شده‌اند
۷. تدوین برنامه عملی برای دستیابی به اهداف

۸. تدوین برنامه پایش و ارزیابی برای اجرای برنامه

پس از طی نمودن مراحل فوق و تدوین برنامه مدیریت، برنامه نهایی برای اجرایی شدن به تصویب مراجع ذیصلاح در سطح استان می‌رسد. این مراحل با توجه به ویژگی‌های حوضه آبریز و شرایط زمانی و مکانی تا حدود قابل جابجایی می‌باشند و نیز احتمال افزوده شدن فعالیت‌های دیگر یا کاسته شدن از آن‌ها با توجه به تصمیمات گروه کاری وجود خواهد داشت.

۵-۳- چشم‌انداز

اتفاق نظر کلیه متخصصان و ذینفعان منطقه بر این موضوع تأکید دارد که تالاب به‌عنوان یک میراث طبیعی است که مورد استفاده کلیه جوامع محلی، استانی و ملی قرار خواهد گرفت. نتیجه جمع‌بندی نظریات، داوری و تأیید همه ذینفعان، کارشناسان و مسئولین درباره چشم‌انداز دراز مدت آینده تالاب چغاخور در ادامه آمده است.

چشم‌انداز ۲۵ سال آینده تالاب چغاخور:

در ۲۵ سال آینده، تالاب چغاخور دارای اکوسیستم پویا خواهد بود که بر پایه مدیریت جامع حوضه آبریز، دارای آب کافی و سالم و تنوع زیستی غنی و محیط زیست مطلوبی است که کلیه ذینفعان به حقوق آن احترام گذاشته و تعلق عاطفی به آن دارند.

۵-۴- هدف کلی

هدف کلی از سوی ذینفعان و متخصصان جهت دستیابی به چشم‌انداز ۲۵ ساله، برای برنامه مدیریت تالاب پیشنهاد و با اعمال نظریات کارشناسی گروه‌های مرتبط مورد توافق قرار گرفت.

هدف کلی:

ایجاد نظام مدیریت یکپارچه زیست بومی و هیدروژئولوژیک تالاب چغاخور، مبتنی بر اصول مشارکت مؤثر کلیه ذینفعان به‌خصوص جوامع محلی در امور مدیریت و بهره‌برداری خردمندانه و عالمانه از تالاب چغاخور.

۵-۵- اهداف راهبردی

ضرورت و شیوه‌های آگاه کردن مردم محلی، مسئولان و مدیران در زمینه اهمیت تالاب چغاخور و ضرورت ارتقای مدیریت و اقداماتی که لازم است در برنامه مدیریت لحاظ گردد یکی از مهم‌ترین راه‌حل‌های رفع مشکلات تالاب است. به‌منظور حفاظت کمی و کیفی از منابع آب و خاک پیرامون تالاب و حوضه آبریز، تأمین و تضمین حداقل حق‌آبه مورد نیاز تالاب، در برنامه مدیریت تالاب شیوه‌های مدیریت و بهره‌برداری از منابع آب و خاک مورد توجه قرار گرفت.

همچنین مسائل مرتبط با تنوع زیستی و زیستگاه‌ها و اقدامات مدیریتی مورد نیاز برای حفاظت پایدار از تنوع زیستی و نیز مشکلات مرتبط با معیشت افراد و اقدامات مدیریتی برای پایدار نمودن معیشت آن‌ها، از جمله مسائل تالاب می‌باشند. بر اساس مباحث صورت گرفته بین کارشناسان، مشکلات و روش‌های رفع آن‌ها شناسایی گردید و اهداف راهبردی تعریف شد. پنج هدف راهبردی به شرح ذیل تعیین و موضوعات آن مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار گرفت:

۱- مدیریت مناسب منابع آب و خاک

۲- احیای تنوع زیستی تالاب

۳- مدیریت کاربری اراضی و ساخت و سازهای اطراف تالاب

۴- افزایش آگاهی در مورد ارزش‌ها و کارکردها و تهدیدات تالاب و ارتقاء

مشارکت عمومی

۵- تأمین معیشت پایدار و معیشت‌های جایگزین حاصل از ارتقاء مشارکت عمومی

سپس با توجه به هر هدف راهبردی، اهداف بلند مدت و کوتاه مدت مربوط به آن

تعریف، اقدامات اجرایی برای دستیابی به این اهداف و نهادهای مسئول و همکار در

هر بخش تعیین گردید.

جدول ۶- هدف راهبردی اول: مدیریت مناسب منابع آب و خاک

موضوع	زیرگروه	اهداف	اقدامات اولویت دار اجرایی	نهادهای مسئول	نهادهای همکار
موضوع ۱: مدیریت منابع آب	۱-۱ تعیین حق آبه تالاب و تضمین تأمین آب موردنیاز	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): مشخص شدن نیاز آبی و حق آبه اکولوژیک تالاب و پایین دست آن	۱-۱-۱ انجام مطالعات تعیین نیاز آبی زیستی محیطی تالاب چغناخور (حق آبه اکولوژیک)	اداره کل حفاظت کل محیط زیست	دانشگاه شهرکرد
			۱-۱-۲ تعیین و اعلام میزان حق آبه با توجه به نیاز آبی تالاب و استاندارد کنوانسیون رامسر (سطح و عمق مناسب)	شرکت سهامی آب منطقه‌ای	اداره کل حفاظت محیط زیست
			۱-۱-۳ تدوین برنامه اجرایی مدیریت جامع منابع آب حوضه شامل بیلان و برنامه تخصیص منابع به بهره‌برداران	شرکت سهامی آب منطقه‌ای	اداره کل حفاظت محیط زیست
		هدف بلند مدت (۲۰ ساله): میزان آب ورودی از چشمه‌های تغذیه کننده آب تالاب تعیین و حق آبه تالاب به شکل پایدار تضمین شده است	۱-۱-۴ اجرای برنامه مدیریت جامع منابع آب بر اساس برنامه تخصیص منابع به بهره‌برداران شامل: جلوگیری از حفر چاه‌های غیر مجاز و برخورد قانونی برای برداشت غیرمجاز و بی‌رویه و خارج از تخصیص از سفره‌های آب زیرزمینی حاشیه تالاب و چشمه‌های وارد شونده و تأمین‌کننده آب تالاب کنترل و پایش خروجی‌ها و تخصیص‌های بهره‌برداران از منابع آب تالاب به طور مشترک الزام رعایت زمانی و حجمی سهم تخصیص یافته از سوی بهره‌برداران	شرکت سهامی آب منطقه‌ای	اداره کل حفاظت محیط زیست - مدیریت و برنامه ریزی استانداری - دانشگاه شهرکرد - سازمان جهاد کشاورزی - قوه قضاییه و نیروی انتظامی - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
	۲-۱ مدیریت و بهینه‌سازی مصرف منابع آب	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): استقرار یافتن الگوهای کشاورزی پایدار در ۳۰٪ سطح زیر کشت از اراضی حوضه آبریز تالاب	۱-۲-۱ تدوین برنامه‌های منطقه‌ای برای نحوه و شیوه حمایت از بهبود شیوه‌های آبیاری	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست - مدیریت و برنامه ریزی استانداری - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
			۲-۲-۱ حمایت از کشت‌های با مصرف بهینه آب در پهنه‌های مشخص از مناطق نظیر گلخانه‌ها	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست - مدیریت و برنامه ریزی استانداری - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری

موضوع	زیرگروه	اهداف	اقدامات اولویت دار اجرایی	نهادهای مسئول	نهادهای همکار
		هدف بلند مدت (۲۰ ساله): استقرار کامل الگوهای کشاورزی پایدار استانی در همه زمین های کشاورزی مصرف کننده آب تالاب	۱-۲-۳ تعیین الگوی کشت مناسب منطقه	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست- مدیریت و برنامه ریزی استانداری- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- دانشگاه شهرکرد
			۱-۲-۴ آموزش و مشارکت بهره برداران در استقرار کشاورزی پایدار در منطقه	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست- مدیریت و برنامه ریزی استانداری- دانشگاه شهرکرد
			۱-۲-۵ اصلاح روش های آبیاری در زمین ها و باغات مجاور تالاب و حمایت از اجرایی شدن اصلاحات	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست- مدیریت و برنامه ریزی استانداری- دانشگاه شهرکرد
		هدف کوتاه مدت (۵ ساله): هرگونه برداشت از منابع آبی حوضه به منظور تغییر کاربری در اراضی ملی متوقف شده است	۱-۲-۶ تجهیز چاه ها به سیستم کنتور هوشمند	شرکت سهامی آب منطقه ای- سازمان جهاد کشاورزی	فرمانداری شهرستان بروجن- مدیریت و برنامه ریزی استانداری
			۱-۲-۷ بازداری مصرف آب با شیوه های نامناسب برداشت جهت استفاده در منابع ملی	شرکت سهامی آب منطقه ای- سازمان جهاد کشاورزی	معاونت برنامه ریزی استانداری- بانک های دولتی
			کنترل تأسیسات و اصلاح شیوه های برداشت آب از چشمه ها، منابع آب زیرزمینی و تالاب	شرکت سهامی آب منطقه ای- سازمان جهاد کشاورزی	معاونت برنامه ریزی استانداری- قوه قضاییه
			۱-۲-۸ اجرای برنامه استانی تعادل بخشی در حوضه تالاب	شرکت سهامی آب منطقه ای	معاونت برنامه ریزی استانداری- سازمان جهاد کشاورزی

موضوع	زیرگروه	اهداف	اقدامات اولویت‌دار اجرایی	نهادهای مسئول	نهادهای همکار
	۳-۱ مدیریت آلودگی منابع آب و خاک	هدف بلند مدت (۲۰ ساله): برداشت از منابع آب در حوضه آبریز تالاب بر اساس برنامه مدیریت جامع منابع آب انجام می‌گیرد.	۱-۲-۹ جلوگیری و توقف واگذاری منابع ملی و تصرف زمین‌های حریم و مجاور تالاب برای ایجاد طرح‌های جدید کشت و بهره‌برداری	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری - سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست - قوه قضاییه
		هدف کوتاه مدت (۵ ساله): برنامه مدیریت پسماند تدوین شده و حداقل ۵۰ درصد آن اجرایی شده است	۱-۳-۱ مطالعه وضع موجود پسماند در حوضه تالاب و تدوین برنامه مدیریت پسماند شامل: • مطالعه و شناسایی نقاط تجمع آلودگی‌های خاک در مناطق بالادست تالاب و زیردست روستاهای ۱۳ گانه	اداره کل حفاظت محیط زیست - فرمانداری شهرستان بروجن	آب و فاضلاب روستایی - سازمان جهاد کشاورزی - دانشگاه شهرکرد - شبکه بهداشت
		هدف بلند مدت (۲۰ ساله): اجرای کامل برنامه مدیریتی پسماند و حذف آلودگی تالاب ناشی از	۱-۳-۲ اجرای برنامه مدیریت پسماند شامل: • ایجاد امکانات در مناطق برای تفکیک از مبدأ زباله خانگی، حمل و نقل، دفع بهداشتی پسماندها و کاهش خطر آفرینی زباله در مناطق ۱۳ گانه روستایی • مشارکت بنگاه‌های محلی حمل و تفکیک زباله و جمع‌آوری زباله‌های حاشیه جاده‌ها و اطراف تالاب با نصب سطل دفع زباله • اجرای دفع بهداشتی پسماند و کاهش خطر آفرینی زباله توسط صاحبان صنایع (تعویض روغنی و ...) و کشاورزان مستقر طبق ضوابط زیست‌محیطی و انتقال زباله‌ها به محل دفن مناسب	فرمانداری شهرستان بروجن - شهرداری‌ها - دهیاری‌ها	اداره کل حفاظت محیط زیست - شبکه بهداشت

موضوع	زیرگروه	اهداف	اقدامات اولویت دار اجرایی	نهادهای مسئول	نهادهای همکار
		وجود پسماندهای جامد و زباله های شهری	• به وجود آوردن امکانات جمع آوری و دفع بهداشتی زباله های روستایی و گردشگران از طریق جداسازی و تفکیک زباله در منبع و مشارکت اقتصادی بنگاه های حمل و تفکیک محلی زباله در روستاهای ۱۳ گانه • جایگزینی تهیه کمپوست محلی یا صنعتی و بازیافت به جای دفن پسماند • اعمال مدیریت پسماندهای ویژه در منطقه		
		هدف کوتاه مدت (۵ ساله): حذف ۱۰ درصد از نقاط آلوده کننده و وارد کننده بار آلودگی به تالاب	۱-۳-۴ شناسایی و اعلام مناطق آلوده کننده آب به جوامع محلی	شهرداری شهرستان- اداره کل حفاظت محیط زیست- شرکت آب و فاضلاب روستایی- شبکه بهداشت	سازمان جهاد کشاورزی
			۱-۳-۵ آگاه سازی جوامع محلی از خطرات پیش رو برای آلودگی منابع آب متعلق به آنها	اداره کل حفاظت محیط زیست- شبکه بهداشت	سازمان جهاد کشاورزی
			۱-۳-۶ آموزش دفع بهداشتی فاضلاب و مصرف کمتر سموم برای باغات و کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست- شبکه بهداشت	سازمان جهاد کشاورزی
		هدف بلند مدت (۲۰ ساله): حذف حداقل ۸۰ درصد از آلوده کننده های آب ورودی به تالاب	۱-۳-۷ انجام آنالیز و سنجش کیفیت آب تالاب بر اساس شاخص کیفیت منابع آب سطحی IRQWIs	اداره کل حفاظت محیط زیست	شبکه بهداشت- سازمان جهاد کشاورزی
			۱-۳-۸ تدوین و اجرای برنامه برای مهار رواناب های سطحی از مناطق آلوده و جلوگیری از ورود آب های آلوده سطحی به تالاب شامل: • جلوگیری از عملیات زهکشی آب زمین های بالادست تالاب برای توقف ورود سموم به رواناب ها و چشمه سارها	سازمان جهاد کشاورزی- شبکه بهداشت	اداره کل حفاظت محیط زیست- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری

موضوع	زیرگروه	اهداف	اقدامات اولویت دار اجرایی	نهادهای مسئول	نهادهای همکار
			• تکمیل و اجرای احداث سیستم فاضلاب روستایی در روستاهای حاشیه		
			۱-۳-۹ اجرای برنامه مدیریت و جمع آوری کود دامی از ۱۳ روستای حاشیه تالاب	فرمانداری شهرستان بروجن - بخشداری بلداجی - سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری - اداره کل حفاظت محیط زیست
موضوع ۲: مدیریت منابع خاک	-	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): جلوگیری از فرسایش خاک در ۳۰٪ مساحت حوضه آبخیز (در	۱-۲-۱ مطالعه و شناسایی مناطق و مراتع درخطر فرسایش بادی و آبی (روانابها) و تعیین علل و کانونهای فرسایش کنونی در نقاط و آبخیزهای مشرف به تالاب	اداره کل حفاظت محیط زیست	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری - سازمان جهاد کشاورزی
		۲-۱-۲ اجرای برنامههای کاهش فرسایش بادی و روانابها در سی درصد مساحت اراضی مشرف به تالاب و نقاط تعیین شدهی دارای فرسایش بالا در حاشیهی تالاب	۲-۱-۲ اجرای برنامههای کاهش فرسایش بادی و روانابها در سی درصد مساحت اراضی مشرف به تالاب و نقاط تعیین شدهی دارای فرسایش بالا در حاشیهی تالاب	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری - سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست - دانشگاه شهرکرد
		۳-۱-۲ جلوگیری از روشهای نامناسب و غیراصولی کاشت در زمینهای متعلق به کشاورزان اراضی حاشیه تالاب	۳-۱-۲ جلوگیری از روشهای نامناسب و غیراصولی کاشت در زمینهای متعلق به کشاورزان اراضی حاشیه تالاب	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست
		هدف بلند مدت (۲۰ ساله): نهادینه شدن یک مدیریت صحیح مدون آبخیزداری	۴-۱-۲ کنترل رسوب ورودی به تالاب با اجرای طرحهای مرتع داری	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست
			۵-۱-۲ اجرای طرحهای آبریزداری و طرحهای کنترل فرسایش و رسوب در اراضی بالادست تالاب	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست - سازمان جهاد کشاورزی
			۶-۱-۲ حذف چرای بی رویه و زودرس دامدار مناطق آبخیز مربوط به تالاب با مشارکت مردم محلی	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست - سازمان جهاد کشاورزی

موضوع	زیرگروه	اهداف	اقدامات اولویت دار اجرایی	نهادهای مسئول	نهادهای همکار
		و روش های کشاورزی به منظور حذف فرآیند فرسایش خاک در مناطق بالادست تالاب و زمین های پایین دست روستاهای ۱۳ گانه و اطراف	۷-۱-۲ جلوگیری از فعالیتهای غیرقانونی کشاورزی دیم، فصلی و سستی فعلی در زمین های منابع ملی در مجاورت تالاب	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست- سازمان جهاد کشاورزی

جدول ۷- هدف راهبردی دوم: احیای تنوع زیستی تالاب

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
موضوع ۱: احیای تنوع و ذخایر آبزیان	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بهبود شرایط زیستی، افزایش نرخ زادآوری و رشد آبزیان بومی تالاب بر اساس مطالعات سالانه	۱-۱ ارائه طرح توجیهی برای معرفی گونه ماهی مناسب تالاب به اداره کل محیط زیست با تأکید بر کنترل بیولوژیک گیاهان آبی در حال افزایش تالاب ۲-۱ آموزش تعاونی صیادان برای دانستن وضعیت فعلی تالاب از نظر شناخت ذخایر ارزشمند زیستمنند تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست	دانشگاه شهرکرد- تعاونی صیادان
	هدف بلند مدت (۲۰ ساله): تثبیت و بهبود وضعیت تنوع زیستی آبزیان تالاب با مشارکت جوامع محلی	۳-۱ پیش‌بینی تقویت یگان حفاظت محیط زیست ۴-۱ بروز رسانی اطلاعات ذخایر موجود در تالاب با انجام ارزیابی ذخایر ماهیان تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست	دانشگاه شهرکرد
	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): سطح حفاظتی منطقه ارتقا یافته و شرایط تنوع زیستی گیاهی و	۵-۱ آگاهی بخشی به مردم و نصب تابلو و بروشور برای نریختن ماهی قرمز حوض به داخل تالاب‌ها به‌ویژه بعد از عید نوروز ۶-۱ جلوگیری از ورود ماهیان خارجی به تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست	جوامع محلی و بهره‌برداران- دانشگاه شهرکرد
	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله:	۷-۱ انجام مطالعات ارزیابی سالیانه توسط مدیریت شیلات و آبزیان مبتنی بر داده‌های صید صیادان ۸-۱ اجرا برنامه تدوین‌شده از نحوه بهره‌برداری ذخایر آبزیان تالاب توسط سازمان‌های متولی حفاظت و بهره‌برداری	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست	مدیریت شیلات و آبزیان
	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله:	۱-۲ بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله: • ارزیابی و ممیزی و اجرای عملیات احیایی مراتع با گونه‌های بومی با مشارکت جوامع محلی در مناطق بالادست و حاشیه تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست و آبخیزداری	جوامع محلی و بهره‌برداران- دانشگاه شهرکرد
	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله:	۱-۲ بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله: • ارزیابی و ممیزی و اجرای عملیات احیایی مراتع با گونه‌های بومی با مشارکت جوامع محلی در مناطق بالادست و حاشیه تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست و آبخیزداری	جوامع محلی و بهره‌برداران- دانشگاه شهرکرد
	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله:	۱-۲ بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله: • ارزیابی و ممیزی و اجرای عملیات احیایی مراتع با گونه‌های بومی با مشارکت جوامع محلی در مناطق بالادست و حاشیه تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست و آبخیزداری	جوامع محلی و بهره‌برداران- دانشگاه شهرکرد
	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله:	۱-۲ بازنگری و اجرا طرح‌های مرتع‌داری منطبق با اصول اکولوژیک منطقه از جمله: • ارزیابی و ممیزی و اجرای عملیات احیایی مراتع با گونه‌های بومی با مشارکت جوامع محلی در مناطق بالادست و حاشیه تالاب	مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست و آبخیزداری	جوامع محلی و بهره‌برداران- دانشگاه شهرکرد

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
و حفاظت از حیات وحش	جانوری بر اساس پایش سالانه بهبود پیدا کرده است. هدف بلند مدت (۲۰ ساله): دستیابی به یک اکوسیستم پایدار تالابی با تنوع و تراکم گونه‌ای بالا محیط تالاب برای پذیرایی چند برابری از پرندگان بهبود یافته است	۲-۲ تدوین برنامه‌های توسعه استان در مناطق اطراف تالاب با پارامتر کارشناسی "جلوگیری از تکه‌تکه شدن زیستگاه‌های تالابی"	اداره کل حفاظت محیط زیست	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- سازمان جهاد کشاورزی
		۳-۲ جلوگیری از چرای بی‌رویه دام و رعایت ظرفیت چرایی و فصل چرا در منطقه با مشارکت‌های مردمی	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست- قوه قضاییه و نیروی انتظامی
		۲-۴ تهیه و انتشار سیاهه (چک لیست) و مشخص نمودن وضعیت گونه‌های گیاهی و جانوری تالاب	اداره کل حفاظت محیط زیست	مرکز تحقیقات جهاد کشاورزی- دانشگاه شهرکرد
		۲-۵ آگاهی بهره‌برداران محلی و جوامع محلی از وضعیت تنوع زیستی تالاب	اداره کل حفاظت محیط زیست	
		۲-۶ ارتقای سطح حفاظتی به منطقه حفاظت شده یا بالاتر	اداره کل حفاظت محیط زیست	استانداری
		۲-۷ اجرای برنامه پایش و ارزیابی سالانه مراتع تأثیرگذار منطقه بر تالاب	اداره کل حفاظت محیط زیست	
		۲-۸ حفظ گونه‌های گیاهی و جانوری تالاب از طریق حفاظت از زیستگاه‌های حساس	اداره کل حفاظت محیط زیست	
		۲-۹ ارزیابی دوره‌ای جمعیت زیستمدان	اداره کل حفاظت محیط زیست	دانشگاه شهرکرد
		۲-۱۰ معرفی مستمر اهمیت تالاب به عنوان زیستگاه پرندگان مهاجر برای افزایش حمایت ملی از برنامه‌های اداره کل حفاظت محیط زیست استان	اداره کل حفاظت محیط زیست	

جدول ۸- هدف راهبردی سوم: مدیریت کاربری اراضی و ساخت و سازهای اطراف تالاب

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
موضوع ۱: زیرساخت‌های مرتبط با گردشگری	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): وضعیت زیرساخت‌های مرتبط با گردشگری با حداقل اثر بر روی اکوسیستم تالاب تعیین تکلیف شده است	۱-۱ حمایت از جوامع محلی در پذیرش توریست برای توسعه گردشگری پایدار	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی- شهرداری بلداجی- شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها- اداره کل حفاظت محیط زیست- قوه قضاییه و نیروی انتظامی
		۲-۱ توقف روند ساخت بناهای مخرب و ناسازگار با اکوسیستم تالاب	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی- شهرداری بلداجی- اداره کل حفاظت محیط زیست- قوه قضاییه و نیروی انتظامی
		۳-۱ اصلاح ساختار و کارکردهای سازه‌های گردشگری موجود منطبق با شرایط تالاب	شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
	هدف بلند مدت (۲۰ ساله): طرح جامع گردشگری تالاب	۴-۱ تعیین و اعلام مکان‌های مناسب برای طبیعت گردی بر اساس نقشه پهنه‌بندی تالاب	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	
	چغاخور در رابطه با ساخت‌وسازها و حفظ سیمای طبیعی منطقه اجرایی شده است	۵-۱ معرفی طرح جامع گردشگری استان به جوامع و شوراهای محلی و توجیه بهره‌برداران تالاب	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	شورای اسلامی روستاها- بخشدار بلداجی
		۶-۱ مبنا قرار گرفتن برنامه مدیریت جامع تالاب برای رعایت موارد لازم در خصوص درخواست مجوزهای مربوط به درخواست ساخت مجتمع‌های گردشگری	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	اداره کل حفاظت محیط زیست- قوه قضاییه- بخشدار بلداجی
		۷-۱ هم راستا کردن بازننگری و اجرای طرح جامع گردشگری استان با برنامه مدیریت جامع تالاب چغاخور	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	اداره کل حفاظت محیط زیست- قوه قضاییه- بخشدار بلداجی

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
موضوع ۲: حفظ سیمای مناسب در معماری‌ها در ساخت‌وسازهای درون روستا	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): الگوی مقاوم سازی ساختمان‌ها در روستاهای ۱۳ گانه اطراف تالاب منطبق با شرایط اکولوژیک تالاب و جلوگیری از افزایش تراکم کاذب	۱-۲ اجرای طرح هادی روستاها از سوی مراجع اداری و مراجع صدور مجوز ساخت و سازه‌های جدید	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	استانداری- بخشدار ی بلداچی- شورای اسلامی روستاها و دهیاری‌ها- قوه قضائیه
	۲-۲ تدوین الگوی مقاوم سازی ساختمان‌ها در روستاهای ۱۳ گانه	شهرداری	بانک‌های دولتی	
	۳-۲ تمرکز کمیسیون ماده ۹۹ در برخورد با ساخت‌وسازهای غیرمجاز و مبارزه با پدیده زمین‌خواری	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	قوه قضائیه- اداره کل حفاظت محیط زیست- سازمان جهاد کشاورزی- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	
	۲-۴ اجرای طرح مقاوم‌سازی ساختمان‌ها منطبق با طرح‌های هادی مصوب و الگوی مقاوم سازی ساختمان‌ها	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	قوه قضائیه- اداره کل حفاظت محیط زیست- سازمان جهاد کشاورزی- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	
موضوع ۳: ساماندهی و مدیریت اراضی حاشیه تالاب	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): توقف تصرف و بهره‌برداری زمین‌های حاشیه تالاب و بالادست آن	۱-۳ پایش اراضی ملی و نظارت بر طرح‌های اجرا شده در منطقه و برخورد قانونی با متخلفان با حمایت مردم محلی	اداره کل حفاظت محیط زیست- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	استانداری- قوه قضائیه و نیروی انتظامی- شوراها و دهیاری‌ها
	۲-۳ اعلام حریم و بستر تالاب و آب‌های جاری سطحی	شرکت سهامی آب منطقه‌ای- اداره کل حفاظت محیط زیست	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- شوراها و دهیاری‌ها	

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
	هدف بلند مدت (۲۰ ساله): مناقشات مربوط به زمین‌های ملی و مستثنیات حریم تالاب تعیین تکلیف شده است.	۳-۳ تعیین نقطه شاهد (روپرگذاری) برای مشخص شدن حریم تالاب	شرکت سهامی آب منطقه‌ای- اداره کل حفاظت محیط زیست	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- شوراهای اسلامی روستا
		۳-۴ تعیین و علامت گذاری محدوده مستثنیات حریم تالاب	شرکت سهامی آب منطقه‌ای- اداره کل حفاظت محیط زیست	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- شوراهای اسلامی روستا
		۳-۵ حل و فصل مناقشات اراضی تالاب بر اساس تدوین و اجرای برنامه مشارکتی با حضور ذینفعان کلیدی	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	شرکت سهامی آب منطقه‌ای- اداره کل حفاظت محیط زیست- شوراهای اسلامی روستا
		۳-۶ تعیین تکلیف کاربری‌های اراضی ملی حوضه آبریز تالاب تا پایان برنامه ششم توسعه	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست- شوراهای اسلامی روستا

جدول ۹- هدف راهبردی چهارم: افزایش آگاهی در مورد ارزش ها و کارکردها و تهدیدات تالاب و ارتقاء مشارکت عمومی در مدیریت و

حفاظت تالاب

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
موضوع ۱: افزایش آگاهی مسئولین	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): آشنایی مدیران و کارشناسان کلیدی ادارات ذی ربط استان با "کارکردها و تهدیدات و حفاظت تالاب"	۱-۱ انتخاب و معرفی حداقل یک کارشناس برای دیدن آموزش های لازم به عنوان رابط سازمانی در اجرای برنامه های آموزشی مدیریت و حفاظت جامع تالاب از ادارات دولتی شهرستان و استان ۲-۱ تدوین برنامه و تقویم برنامه آموزشی مرتبط با ارزشیابی و پایش تالاب برای ادارات مرتبط ۳-۱ برگزاری دوره آموزشی "معرفی و آشنایی با تالاب و ارزش های آن" برای ذینفعان ۴-۱ تهیه و توزیع محتوا و مواد آموزشی (بروشور، کتاب و ...)	اداره کل حفاظت محیط زیست	مدیریت و برنامه ریزی استانداری - سازمان آموزش و پرورش
	هدف بلند مدت (۲۰ ساله): آشنایی کامل مسئولین نهادهای دولتی استان با ویژگی های تالاب و نهادهای شدن رویکرد در حفاظت از تالاب	۵-۱ همایش استانی و ملی در خصوص تالاب چغاقور ۶-۱ اجرای طرح مدیریت جامع تالاب چغاقور زیر چتر حمایت همه مردم و سازمان های بهره بردار و حفاظت کننده در استان و استانداری	اداره کل حفاظت محیط زیست	مدیریت و برنامه ریزی استانداری - همه سازمان های اجرایی استان و جوامع محلی - تشکلهای غیردولتی

موضوع افزایش آگاهی مردم و جوامع محلی	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): آشنایی تمام نمایندگان و طیف های شغلی و بهره بردار جوامع محلی با ارزش ها و کارکردها و تهدیدات تالاب هدف بلند مدت (۲۰ ساله): مشارکت کلیه ذینفعان به ویژه جوامع محلی در حفاظت، مدیریت و بهره برداری پایدار از طریق اجرای برنامه مدیریت	۱-۲ تدوین و اجرای برنامه آموزش، ارتباطات، آگاهی سازی و مشارکت (CEPA) شامل: • شروع آموزش آموزشگران و مربیان مدارس برای ترویج آتی مسائل مربوط به مشارکت عمومی در حفاظت و مدیریت تالاب در مدارس منطقه • گنجاندن سخنرانی با محتوای مدیریتی زیست محیطی تالاب در سخنرانی های عمومی و هفتگی • تهیه و توزیع محتوا و مواد آموزشی متناسب با گروه های هدف فراگیر از سطح مدارس تا سطوح عام • استفاده از نمایشگاه های برگزاری جشنواره های محلی و منطقه ای سنتی مانند جشن های عشایری با سابقه تاریخی برای القای نقش مشارکتی مردم محلی در حفظ تالاب • انجام و تدوین سریع برنامه های بازدارنده ایجاد تخریب های منظر و حجم فزاینده زباله به داخل تالاب ناشی از عمل گردشگران عبوری و فرهنگ غلط گردشگری مانند برپایی آتش و شستن وسایل در تالاب با نصب تابلو، مسدود کردن راه های ورود به حاشیه های زیستگاهی • ساماندهی ورود بی ضابطه به حاشیه و منطقه ساحلی با انواع وسایل نقلیه • واگذاری مدیریت در بخش های گردشگران حاشیه تالاب و تورهای گردشگری به مردم محلی آموزش دیده با لباس های فرم مخصوص • انتشار و اعلام مناسب برنامه های شروع مدیریت تالاب برای گردشگران • به وجود آوردن امکان دانش افزایی لازم در مردم جوامع محلی با مطالعه و تهیه برنامه های منظم صدا و سیما در خصوص بروز رسانی، اصلاح و بهبود شیوه های بهره برداری از منابع آب و خاک مناطق حاشیه تالاب برای حفظ زیبایی منظر تالاب توسط مردم و مسئولین محلی • اجرای برنامه های استانی پایداری کسب و کار حاصل از تالاب با حفظ ماهیت تالابی منبع آبی چغاخور • حمایت از مشارکت کنندگان محلی رفع منابع آلوده کننده آب تالاب چغاخور • استفاده از برنامه ای استانی تلویزیونی به منظور آموزش	اداره کل حفاظت محیط زیست- شورای اسلامی روستاها و شهرستان	استانداری- سازمان آموزش و پرورش- سازمان جهاد کشاورزی (اداره ترویج)- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری- شبکه بهداشت- اداره کل تبلیغات اسلامی- صداوسیما- تشکل های غیردولتی
---	---	---	---	---

جدول ۱۰- هدف راهبردی پنجم: تأمین معیشت پایدار و معیشت‌های جایگزین حاصل از ارتقاء مشارکت عمومی در مدیریت و حفاظت

تالاب

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهاد های همکار
موضوع ۱: پایدارسازی معیشت‌های موجود	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): بهبود بهره‌وری و افزایش درآمد گروه‌های صیادی، کشاورزی و دامداری ۱۳ روستای منطقه	۱-۱ اجرای فعالیت‌های دامداران، کشاورزان و صیادان بر اساس تولیدات با ارزش افزوده بالا و روش‌های پایدار و درست مدیریتی برای ارتقا مشارکت مردمی	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل تعاون روستایی- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای- اداره کل حفاظت محیط زیست- بخشداری بلداجی- فرمانداری شهرستان بروجن- شورای اسلامی روستاها- تشکل‌های غیردولتی- جوامع محلی
		۲-۱ اعطای تسهیلات برای احیای صنایع بومی / دستی و نیز زنان خانه‌دار فعال و حمایت بیمه‌ای از آن‌ها	سازمان جهاد کشاورزی	استانداری- بانک‌های دولتی
	هدف بلند مدت (۲۰ ساله):	۳-۱ پیش‌بینی و سامان‌دهی مراکز فروش محصولات فعلی / جدید در مناطق حاشیه‌ی روستا و نیز بازار مستقیم آن‌ها در مناطق گردشگر پذیر مجاور قالب تعاونی	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	سازمان جهاد کشاورزی
		۴-۱ حمایت‌های دولتی از تعاونی‌های موجود	اداره کل تعاون روستایی	استانداری- بانک‌های دولتی
	بهره‌برداری از منابع آبی و زمین‌های اطراف تالاب از سوی جوامع محلی به صورت پایدار و خردمندانه انجام می‌گیرد	۵-۱ تدوین برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای / صنایع‌دستی در خصوص مهارت‌های لازم برای جوامع محلی	اداره کل تعاون روستایی	سازمان جهاد کشاورزی
		۶-۱ پوشش بیمه فعالیت‌های تولیدی غیر مخرب دامداران، کشاورزان و صیادان	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست
		۷-۱ مشخص شدن محل فعالیت هر یک از تعاونی‌های فعال موجود	اداره کل تعاون روستایی	سازمان جهاد کشاورزی
		۸-۱ مشخص شدن حوضه فعالیت‌های بهره‌برداران محلی در اراضی مجاور، حریم و مراتع تأثیرگذار بر تالاب	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- اداره کل حفاظت محیط زیست	سازمان جهاد کشاورزی

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
		۹-۱ مطالعه و تدوین برنامه‌های صید و ماهیگیری برای ادامه کار تعاونی‌های صیادی	اداره کل حفاظت محیط زیست	مدیریت شیلات و آبزیان- دانشگاه شهرکرد
		۱۰-۱ بهره‌برداری از آب تالاب با طرح‌های متناسب برای کاهش فشار بر ذخایر بومی با مشارکت تعاونی‌های صیادی	اداره کل حفاظت محیط زیست	مدیریت شیلات و آبزیان- دانشگاه شهرکرد
		۱۱-۱ حمایت از کارگاه‌های خانگی و یا روستایی صنایع بومی / دستی با مشارکت کامل زنان خانه‌دار فعال تحت پوشش بیمه‌ای	اداره کل تعاون روستایی	سازمان جهاد کشاورزی
		۱۲-۱ اجرای برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای اعلام شده در مراکز شهرستان و صنایع دستی مرتبط با مشاغل بومی	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای- اداره کل تعاون روستایی	سازمان جهاد کشاورزی
		۱۳-۱ به وجود آوردن محصولات تولیدی ویژه روستاها و مناطق متشعب به تالاب چغاخور (برند سازی) در مراکز فروش منطقه‌ای و استانی	اداره کل تعاون روستایی	سازمان جهاد کشاورزی
		۱۴-۱ مشارکت کامل جوامع بهره‌بردار در جلوگیری از تخریب‌های زیست‌محیطی افراد قانون‌شکن	اداره کل حفاظت محیط زیست	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- قوه قضاییه و نیروی انتظامی- تشکلهای غیردولتی
		۱۵-۱ افزایش کیفیت محصولات تولیدی و بهسازی شیوه‌های بهره‌برداری	اداره کل تعاون روستایی	سازمان جهاد کشاورزی
موضوع ۲: ایجاد معیشت‌های جایگزین و جدید	هدف کوتاه مدت (۵ ساله): معرفی شدن حداقل دو گزینه معیشت جایگزین و مکمل در منطقه	۱-۲ انجام مطالعات امکان‌سنجی و معرفی گزینه‌های معیشت جایگزین و مکمل	سازمان جهاد کشاورزی- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	دانشگاه شهرکرد- مدیریت شیلات و آبزیان- اداره کل حفاظت محیط زیست- شهرداری‌ها و شوراهای اسلامی روستا- جوامع محلی
		۲-۲ حمایت و تدوین برنامه تولیدات پروتئین در مناطق به صورت سنتی و کارگاهی در زمینه‌های تولید طیور/ دام سنگین / زنبورداری در روستاهای ۱۳ گانه	سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت برنامه‌ریزی استانداری- اداره کل تعاون روستایی- اداره کل حفاظت محیط زیست- بانک‌های دولتی

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
	هدف بلند مدت (۲۰ ساله): پایدار شدن شغل‌های به وجود آمده و تأمین معیشت‌های جدید	۳-۲ حمایت و برنامه‌ریزی برای افزایش بهره‌برداری از تولیدات طبیعی مراتع از نظر تولید محصولات دارویی و اسانس‌ها	سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت برنامه‌ریزی استانداری - اداره کل تعاون روستایی - اداره کل حفاظت محیط زیست - بانک‌های دولتی
		۴-۲ آموزش تولید و شناساندن بازارهای محصولات جدید صنایع دستی با مواد خام حاصل از دامداری / تولیدات کشاورزی و مرتعی جدید	سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت برنامه‌ریزی استانداری - اداره کل تعاون روستایی - اداره کل حفاظت محیط زیست - بانک‌های دولتی
		۵-۲ آموزش روش‌های جلب و جذب گردشگر و جاذبه‌های طبیعی منطقه تالاب به مردم محلی در کنار فعالیت‌های فعلی و پراکنده گردشگری	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	اداره کل حفاظت محیط زیست - شورای اسلامی روستاها - تشکلهای غیردولتی
		۶-۲ مشارکت شوراهای محلی روستایی روستاهای ۱۳ گانه تالاب در جذب و آموزش و معرفی رسمی افراد بومی منطقه برای راهبری و راهنمایی طبیعت‌گردی، مدیریت مراکز بیتوته مسافران	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	اداره کل حفاظت محیط زیست - تشکلهای غیردولتی - شورای اسلامی روستاها
		۷-۲ آموزش روش‌های بهره‌برداری از مراتع با حفاظت و بهره‌برداری از گیاهان دارویی و مواد اولیه صنایع دارویی آرایشی طبیعی به‌جای بهره‌برداری‌های با خطر تخریب	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	اداره کل حفاظت محیط زیست - تشکلهای غیردولتی - شورای اسلامی روستاها
		۸-۲ افزایش دامنه به‌کارگیری صنایع موجود قالی‌بافی و صنایع پشم‌بافی در جوامع محلی برای تولید محصولات جدید برای بالا بردن ارزش افزوده فعالیت دامداری حاشیه تالاب و مراتع مشرف به‌جای بالا بردن تراکم خارج از پروانه	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل حفاظت محیط زیست - تشکلهای غیردولتی - شورای اسلامی روستاها
		۹-۲ ایجاد مناطق امن برای پیست‌های مناسب ورزشی با مشارکت مردمی و حمایت هیئت‌های ورزشی در دور دریاچه و مشارکت شوراهای روستایی	اداره کل ورزش و جوانان (فدراسیون‌های مربوطه)	اداره کل حفاظت محیط زیست - استانداری

موضوع	اهداف	اقدامات اجرایی	نهاد مسئول	نهادهای همکار
		۱۰-۲ ایجاد پیستهای مناسب ورزشهای جدید با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در مناطق با نمای تالابی و با مشارکت شوراهای روستایی	اداره کل ورزش و جوانان (فدراسیونهای مربوطه)	اداره کل حفاظت محیط زیست- استانداری- شورای اسلامی روستاها
		۱۱-۲ برنامه‌های کوهنوردی و کوه‌پیمایی در مناطق اطراف تالاب و با نمای تالاب با مشارکت شورای اسلامی روستاها	اداره کل ورزش و جوانان (فدراسیونهای مربوطه)	اداره کل حفاظت محیط زیست- استانداری- شورای اسلامی روستاها
		۱۲-۲ ایجاد فعالیت‌های بهره‌برداری مستقیم و درآمدزایی از سطح آب تالاب با استفاده از تعداد و نوع قایق‌های معین بدون ضرر برای تالاب از سوی تعاونی صیادان	تعاونی صیادان	اداره کل حفاظت محیط زیست
		۱۳-۲ ایجاد مراکز درآمدزای مربوط به ماهیگیری ورزشی تفریحی با ظرفیت معین و وسایل صید کنترل‌شده (پروانه ماهیگیری)	تعاونی صیادان	اداره کل حفاظت محیط زیست
		۱۴-۲ مشارکت مردم محلی و نیز گردشگران در پایداری شغل‌های جدید	شورای اسلامی روستاها	اداره کل حفاظت محیط زیست
		۱۵-۲ ایجاد صنعت گردشگری طبیعت و کوه‌پیمایی	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	اداره کل حفاظت محیط زیست

۶- ساختار اجرایی تالاب چغاخور

برای تکمیل تدوین برنامه و تعیین افراد و تشکیلات مجری نیاز به تعیین یک ساختار بین بخشی و نهاد متولی آن خواهد بود. با توجه به موقعیت تالاب در استان ۳ ساختار اجرایی مورد نیاز که هر یک با توجه به شرایط موجود، وظایف و کارکردهای متفاوتی خواهند داشت، تعریف شده است. ساختار سازمانی در سطح استانی، ساختار سازمانی در سطح شهرستان و ساختار سازمانی در سطح محلی سطوح مختلف سازوکارهای اجرایی مدیریت تالاب چغاخور را تشکیل می‌دهند.

۶-۱- ساختار اجرایی در سطح استانی

وظایف مرتبط با این کارگروه عبارتند از:

۶-۱-۱- تصویب برنامه تدوین شده

- تصویب برنامه مدون و تأییدشده از سوی کارشناسان ادارات ذی‌ربط، به‌صورت یک سند توسعه‌ای و اجرایی استان در بالاترین مرجع استانی (استانداری)/ابلاغ و جمع‌آوری مکاتبات لازم از سوی دبیرخانه صورت می‌گیرد.

۶-۱-۲- اجرای برنامه مدون

- اجرای برنامه تدوین و تصویب شده در استان برای مدیریت تالاب با ضمانت اجرایی یک سند مصوب استانی
- بررسی و تأیید برنامه‌های پیشنهادی سالانه دستگاه‌ها در خصوص مدیریت تالاب و اخذ راهکارهای مختلف ادارات ذی‌ربط و ارائه راهکارهای مدیریتی در شرایط خاص
- تخصیص اعتبارات سالیانه استانی و ملی برای اجرای اقدامات اجرایی پیش‌بینی شده در طرح مدیریت

- برنامه‌ریزی، پیشنهاد و پیگیری تخصیص به‌موقع برای اقدام‌های مورد نیاز سازمان‌ها
- تسهیل در هماهنگی‌های بین بخشی با ایجاد یک گردش کار مدیریتی ساده برای ارسال و ابلاغ دستورهای اجرایی و موظف بودن ادارات به انجام این دستورهای استانی واصله از دبیرخانه
- پایش اجرای برنامه مدیریت تدوین‌شده در ادارات و سازمان‌های مسئول و ارائه گزارش آن

۶-۱-۳- بازنگری‌ها

- بازنگری و اقدامات پیش‌بینی‌شده در برنامه مدیریت در فواصل مختلف زمان پیشنهادی
- اطلاع‌رسانی از برنامه‌های مدیریتی برای نمایندگان مجلس جهت گنجاندن موارد منطبق یا جلوگیری از موارد غیر منطبق با مدیریت در اسناد توسعه استان و کشور
- همسوسازی سالیانه برنامه‌های اجرایی دستگاه‌های دولتی در محدوده تالاب
- بررسی پیشنهادها واصله به کار گروه مرتبط با تالاب، ارائه آن به سازمان‌های مسئول مرتبط و ارسال نظریات کارشناسی به متقاضی و اداره مربوطه
- تأیید گزارش سالیانه (سال قبل) دستگاه‌های اجرایی کارگروه

اعضای این کارگروه استانی عبارت‌اند از:

- ✓ استاندار یا معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری (رییس)
- ✓ اداره کل حفاظت محیط زیست استان (دبیر)
- ✓ اداره محیط زیست طبیعی استان (دبیرخانه)
- ✓ بخشدار بخش بلداجی
- ✓ رئیس سازمان جهاد کشاورزی

- ✓ مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری
- ✓ رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت
- ✓ رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری
- ✓ رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- ✓ رئیس کل دادگستری
- ✓ فرمانداری شهرستان بروجن
- ✓ فرمانده نیروی انتظامی
- ✓ مدیرعامل شرکت سهامی آب منطقه‌ای
- ✓ مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب روستایی
- ✓ مدیرکل آموزش و پرورش
- ✓ مدیرکل اداره کل دامپزشکی
- ✓ مدیرکل امور عشایر
- ✓ مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- ✓ مدیرکل راه و شهرسازی
- ✓ مدیرکل مدیریت بحران
- ✓ مدیریت سازمان تعاون روستایی
- ✓ مدیریت شیلات و آبزیان
- ✓ نماینده جوامع محلی (شوراهای اسلامی ۱۳ روستای حاشیه)
- ✓ نماینده تشکل‌های غیردولتی فعال
- ✓ هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین دانشگاه شهرکرد
- ✓ هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی

۶-۲- ساختار اجرایی در سطح شهرستان

در زمینه بررسی و ارائه ساختارهای اجرایی در سطح شهرستان، تشکیل کارگروه مدیریت پایدار تالاب‌های استان با اختیارات تام و تقویت بدنه محیط زیست شامل کمیته حفاظت و مدیریت تالاب مورد تأیید قرار گرفت.

برای رسیدگی سریع، ثبت و ارائه مشکلات مدیریتی و ارائه پیشنهادهای اجرایی برای بازنگری در برنامه‌های استانی به یک کارگروه شهرستانی و دبیرخانه مکاتبات نیاز است. هدف این کارگروه رسیدگی به مسائل زیر خواهد بود:

- ایجاد یک دبیرخانه شهرستانی
- نظارت و پایش اجرای برنامه مدیریت جامع تدوین‌شده استانی و ابلاغ شده از سوی ادارات کل استان‌ها
- تهیه و پیشنهاد برنامه کاری سالیانه در یک ماه قبل از پایان هر سال
- ارزیابی عملکرد برنامه‌های ابلاغ شده
- بازبینی و بروز رسانی برنامه مدیریت به‌طور سالیانه و ارائه آن به دبیرخانه شهرستانی
- ایجاد هماهنگی در اجرای وظایف محوله و حل مشکلات بین بخشی، پیگیری درخواست‌ها و مصوبات و هماهنگی بین کمیته استانی و بخشی
- پیشنهاد تشکیل کمیته‌های تخصصی موردنیاز در استان و ایجاد آن در منطقه و شهرستان
- گبرنامه‌ریزی در جهت ایجاد مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد و جوامع محلی
- تسهیل برقراری ارتباط میان ذینفعان و دبیرخانه‌های کمیته‌ها

اعضای کمیته عبارت‌اند از:

- ✓ نماینده فرمانداری شهرستان (رئیس کمیته)
- ✓ ریاست اداره حفاظت محیط زیست شهرستان (دبیر جلسه)

- ✓ نماینده بخش‌داری بلداجی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره جهاد کشاورزی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره منابع طبیعی و آبخیزداری
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره تعاون روستایی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره صنعت، معدن و تجارت
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- ✓ نماینده تام‌الاختیار دادگستری
- ✓ نماینده تام‌الاختیار نیروی انتظامی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره امور منابع آب
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره امور آب و فاضلاب روستایی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره آموزش و پرورش
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره دامپزشکی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره امور عشایر
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره راه و شهرسازی
- ✓ نماینده تام‌الاختیار اداره شیلات و آبزیان
- ✓ شورای بخش بلداجی و روستاهای حاشیه تالاب
- ✓ نماینده تام‌الاختیار تعاونی دهیاران
- ✓ دو نماینده معرفی شده از سوی بخش‌داری به عنوان جوامع محلی اطراف تالاب
- ✓ سازمان‌های مردم نهاد فعال در مدیریت تالاب
- ✓ نماینده تام‌الاختیار شبکه بهداشت

دعوت از اعضا بنا به موضوعیت جلسات به عهده دبیرخانه شهرستانی و به تشخیص این دبیرخانه به شرط ارائه صورت‌جلسات به همه اعضای فراخوانده شده و فراخوانده نشده خواهد بود.

۶-۳- ساختار اجرایی در سطح محلی

آخرین و نزدیک‌ترین حلقه از ذینفعان برای مدیریت تالاب چغاخور گروه‌های تماس محلی با تالاب در نظر گرفته شدند. به بخش‌داری بلداجی از طریق شورای بخش بلداجی مأموریت داده می‌شود تا دو نماینده گروه‌های محلی انتخاب و برای شرکت در جلسات عمومی کارگروه‌های استانی و شهرستانی فراخوانده شوند. توانایی این گروه‌ها در مدیریت تالاب چغاخور به صورت دامنه فعالیت‌های زیر برشمرده می‌شود:

۶-۳-۱- مشاوره مدیریتی

- ارائه برنامه‌های افزایش درآمدزایی گردشگری برای گروه‌های محلی
- مشارکت کارشناسی در اجرای طرح گردشگری جامع استان
- برنامه‌ریزی برای تأمین مکان گردشگران و هتلینگ
- مشاوره برای تعیین تفریحگاه‌های ماهیگیری تفریحی، قایقرانی، کوهنوردی و پیاده‌روی

۶-۳-۲- حفاظت

- اجرای حفاظت و نگهداری منابع آبزیان، پرندگان و زیستگاه‌های گیاهی تالاب
- جلوگیری از ورود خارج از تقویم دامداران
- اجرای مصوبات و جلوگیری از تخلفات ساخت‌وساز
- جمع‌آوری و برنامه‌ریزی مدیریت پسماند و کودهای حیوانی در ۱۳ روستای حاشیه
- مدیریت دفع زباله و بازیافت

۶-۳-۳- بهره‌برداری

- برنامه‌ریزی و رهاسازی ماهی برای بهره‌برداری
- ایجاد معیشت جایگزین با اجرای طرح‌های تفریحی داخل تالاب (قایقرانی)
- به‌جای صیادی خارج از فصل
- ترویج و پیشبرد صنعت فرش دست‌بافت با برند محلی
- ترویج صنایع دستی مبتنی بر صنعت محلی (پشم‌ریسی)
- تأمین مکان فروشگاهی برای محصولات

۶-۳-۴- فرهنگ‌سازی

- همکاری در اطلاع‌رسانی عمومی از طریق ارتباط با صداوسیما و آموزش و پرورش در رابطه با موضوعات تالاب
- همکاری آموزش و ترویج برنامه‌های مدیریت تالاب به جوامع محلی و دانش‌آموزان و زنان خانوار
- همکاری در آموزش همگانی محیط زیست
- برگزاری جشن‌های محلی
- تأمین نیروهای داوطلب و مردمی برای برخی از فعالیت‌ها (بسیج سازندگی) و طرح‌های ترویجی

اعضای این کمیته عبارت خواهند بود از:

- ✓ دبیرخانه آتی شهرستانی
- ✓ شوراهای اسلامی روستاهای ۱۳ گانه حاشیه و بخش بلداجی
- ✓ نمایندگان تمام گروه‌های محلی
- ✓ نمایندگان تعاونی‌های گفته‌شده
- ✓ نمایندگان ذینفعان

دعوت از اعضا بنا به ضرورت با مکاتبات دبیرخانه شهرستانی یا استانی با شوراهای اسلامی صورت می‌گیرد.

ساختار اجرایی در تشکیل مجمع ذینفعان تالاب چغاخور با وظایف زیر تشکیل خواهد شد.

جمع بندی ساختارهای اجرایی در سطوح مختلف استانی، شهرستانی و محلی به در نمودار ۱ قابل ملاحظه است.

کارکرد

- ۲- اجرا وپایش برنامه تدوین‌شده برای مدیریت تالاب با ضمانت اجرایی یک سند استانی
- ۳- بازنگری و اقدامات پیش‌بینی‌شده در برنامه مدیریت در فواصل مختلف زمان پیشنهادی
- ۴- تخصیص اعتبارات سالانه و استانی و یا ملی برای اجرای اقدامات اجرایی پیش‌بینی‌شده در طرح مدیریت
- ۵- برنامه‌ریزی، پیشنهاد و پیگیری تخصیص به‌موقع برای اقدام‌های موردنیاز
- ۶- بررسی و تأیید برنامه‌های پیشنهادی سالیانه دستگاهها در خصوص مدیریت تالاب و اخذ راهکارهای مختلف ادارات ذی‌ربط و ارائه راهکارهای مدیریتی در شرایط خاص
- ۷- تسهیل در هماهنگی‌های بین بخشی با ایجاد یک گردش کار مدیریتی برای ارسال و ابلاغ دستورهای اجرایی و موظف بودن ادارات به انجام این دستورهای استانی
- ۸- همسوسازی برنامه‌های اجرایی دستگاه‌های دولتی در محدوده‌ی تالاب
- ۹- بررسی پیشنهاد‌های مرتبط با تالاب رسیده به کارگروه، ارائه آن به سازمان‌های مسئول مرتبط با آن و اظهارنظر در خصوص آن به متقاضی و اداره مربوطه
- ۱۰- تأیید گزارش سالانه (سال قبل) دستگاه‌های اجرایی کارگروه

- ۱- نظارت و پایش اجرای برنامه مدیریت جامع تدوین‌شده و ابلاغ‌شده
- ۲- تهیه و پیشنهاد برنامه کاری سالانه
- ۳- ارزیابی عملکرد برنامه در ادارات شهرستان و جوامع محلی
- ۴- بازبینی و بروز رسانی برنامه مدیریت به‌طور سالانه و ارائه آن به دبیرخانه
- ۵- ایجاد هماهنگی در اجرای وظایف محوله و حل مشکلات بین بخشی، پیگیری درخواست‌ها و مصوبات و هماهنگی بین کمیته استانی و بخشی
- ۶- پیشنهاد تشکیل کمیته‌های تخصصی موردنیاز در استان و ایجاد آن در منطقه و شهرستان
- ۷- برنامه‌ریزی در جهت ایجاد مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد
- ۸- تسهیل برقراری ارتباط میان ذینفعان و دبیرخانه‌های کمیته‌ها
- ۹- ایجاد یک دبیرخانه شهرستانی

- ۱- مشارکت در امور مربوط به جوامع محلی بر اساس برنامه جامع مدیریت تالاب در حفاظت و نگهداری منابع طبیعی تالاب، مشارکت در طرح‌های تدوین شده دامداری در مراتع، برنامه‌ریزی و اجرای رهاسازی ماهی برای بهره‌برداران، اجرای برنامه‌های تدوین شده معیشت جایگزین، ترویج صنایع‌دستی مبتنی بر صنایع‌دستی محلی، جلوگیری از تخلفات ساخت‌وساز، جمع‌آوری و برنامه‌ریزی مدیریت پسماند و مدیریت دفع زیاله و بازیافت، همکاری در اطلاع‌رسانی عمومی از طریق ارتباط با صداوسیما و آموزش و ترویج برنامه‌های مدیریت تالاب به جوامع محلی و دانش آموزان و زنان خانوار
- ۲- مشارکت کارشناسی در اجرای طرح گردشگری جامع، ارائه برنامه‌های افزایش درآمدزایی گردشگری برای گروه‌ها، تأمین نیروهای داوطلب و مردمی برای برخی از فعالیت‌ها و طرح‌های ترویجی، برنامه‌ریزی برای تأمین مکان گردشگران و هتلینگ

اعضا

رئیس: استاندار یا معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری	
دبیر: اداره کل حفاظت محیط زیست استان	
دبیرخانه: اداره محیط زیست طبیعی استان	
بخشدار بخش بلداجی	مدیرکل اداره کل دامپزشکی
رئیس سازمان جهاد کشاورزی	مدیرکل امور عشایر
مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری	مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت	مدیرکل راه و شهرسازی
رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری	مدیرکل مدیریت بحران
رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	مدیریت سازمان تعاون روستایی
رئیس کل دادگستری	مدیریت شیلات و آبریان
فرماندار شهرستان بروجن	نماینده جوامع محلی (شوراهای اسلامی ۱۳ روستای حاشیه)
فرمانده نیروی انتظامی	نماینده تشکل‌های غیردولتی فعال
مدیر عامل شرکت سهامی آب منطقه‌ای	هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین
مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب روستایی	دانشگاه شهرکرد
مدیرکل آموزش و پرورش	هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی

رئیس کمیته: نماینده فرمانداری شهرستان	
دبیر: ریاست اداره حفاظت محیط زیست شهرستان	
نماینده بخشدار ی بلداجی	نماینده تام‌الاختیار اداره دامپزشکی
نماینده تام‌الاختیار اداره جهاد کشاورزی	نماینده تام‌الاختیار اداره امور عشایر
نماینده تام‌الاختیار اداره منابع طبیعی و آبخیزداری	نماینده تام‌الاختیار اداره بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
نماینده تام‌الاختیار اداره تعاون روستایی	نماینده تام‌الاختیار اداره راه و شهرسازی
نماینده تام‌الاختیار اداره صنعت، معدن و تجارت	نماینده تام‌الاختیار اداره شیلات و آبریان
نماینده تام‌الاختیار اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	شورای بخش بلداجی و روستاهای حاشیه تالاب
نماینده تام‌الاختیار دادگستری	نماینده تام‌الاختیار تعاونی دهیاران
نماینده تام‌الاختیار نیروی انتظامی	دو نماینده معرفی شده از سوی بخشدار ی به
نماینده تام‌الاختیار اداره امور آب و فاضلاب روستایی	عنوان جوامع محلی اطراف تالاب
نماینده تام‌الاختیار اداره آموزش , و پرورش ,	سازمان‌های مردم نهاد فعال در مدیریت تالاب
	نماینده تام‌الاختیار شبکه بهداشت

دبیر: دبیرخانه شهرستانی

اعضا:

یک نماینده از هر شورای اسلامی روستاهای ۱۳ گانه حاشیه و بخش بلداجی

نمایندگان تعاونی و تشکل‌های مردمی تمام

نمودار ۱- فلوچارت ساختار سازمانی مدیریت جامع تالاب بین‌المللی چغاخور

۷- سازوکار مالی اجرای برنامه

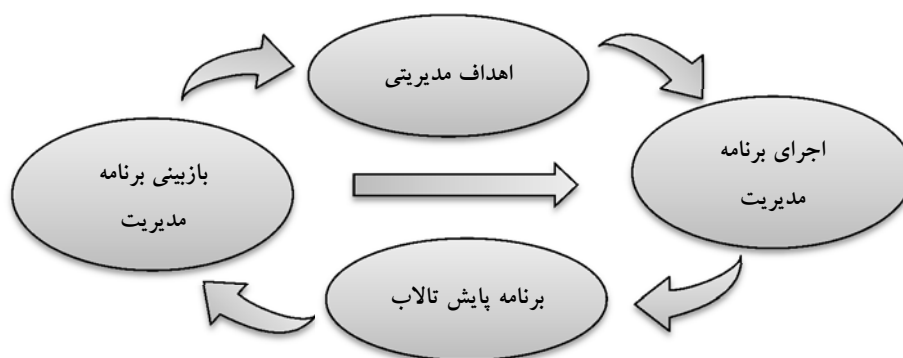
یکی از اهداف اصلی برنامه‌های مدیریت جامع تالاب همسوسازی اقدامات و پروژه‌های دستگاه‌های اجرایی مرتبط در راستای توسعه پایدار حوضه آبریز و حفاظت از تالاب است و در همین راستا تعریف سازوکار مالی پایدار می‌تواند اجرایی شدن اقدامات اولویت دار و تحقق اهداف برنامه را تضمین نماید. این سازوکار باید به گونه ای باشد که هر یک از ذینفعان با توجه به مسئولیت پیش بینی شده برای آنها در برنامه مدیریت و در هماهنگی با اقدامات سایر ذینفعان، منابع مالی به منظور اجرای اقدامات اولویت دار مرتبط با خود را در قالب بودجه‌های سنواتی، تعریف پروژه‌های جدید (طرح‌های تملک دارایی) و یا با اولویت دادن مناطق مجاور تالاب در قالب پروژه‌های جاری تامین نمایند. برنامه مدیریت جامع تالاب پس از تصویب و ابلاغ به دستگاه‌های اجرایی، به عنوان سندی در نظر گرفته خواهد شد که مبنای تصمیم گیری و اقدام در خصوص پروژه‌های توسعه‌ای در سطح حوضه آبریز و اقدامات مرتبط با تالاب در بخش‌های مختلف خواهد بود و دستگاه متولی برنامه و بودجه در سطح استان (سازمان مدیریت و برنامه ریزی) نیز بایستی بعنوان سند بالادستی در تنظیم و تخصیص منابع به آن توجه داشته باشد.

بنابراین دستگاه‌های اجرایی استانی باید اقدامات اولویت دار مرتبط با دستگاه خود را در برنامه ریزی برای هزینه کرد بودجه‌های جاری سالانه در نظر بگیرند و بخشی از بودجه سالانه خود را برای اجرایی کردن اقدامات اولویت دار مرتبط با تالاب ها پیش بینی کنند و گزارش اقدامات انجام شده و پیشرفت آنها را به کمیته‌های مدیریت استانی و محلی ارایه نمایند.

ممکن است در شرایط بحرانی و بر اساس برنامه‌های مدیریت بحران بودجه متمرکز خاصی برای مدیریت و احیا تالاب پیش بینی شود که برای اجرایی کردن آنها نیز این بودجه بر اساس برنامه مصوب در اختیار دستگاهها قرار خواهد گرفت.

۸- مقدمه‌ای بر پایش تالاب

به دلیل کمبود اطلاعات لازم و ماهیت مشکلات مدیریتی و نیز احتمال کارآمد نبودن اقدامات، «مدیریت تالاب‌ها» می‌تواند متوقف شده یا با شکست مواجه گردد. یک برنامه منسجم و کارآمد از «پایش تالاب»، می‌تواند اطلاعات لازم را جهت پوشش کاستی‌ها در اختیار مدیران و تصمیم‌گیرندگان قرار دهد تا برنامه‌های مدیریتی به سمتی مناسب‌تر جهت‌گیری نماید و تصمیمات اصلاح گردد. «پایش» یک فرآیند سیستماتیک جمع‌آوری اطلاعات پایه در طول زمان است که به منظور مقایسه با یک استاندارد از پیش تعیین شده انجام می‌پذیرد. در شرایط ایده‌آل، هر تالابی باید تحت یک برنامه مدیریتی منسجم و جامع با اهداف مشخص باشد. اطلاعات جمع‌آوری شده تحت یک برنامه پایش بایستی در راستای اهداف مدیریتی و در جهت تأثیرگذاری بر برنامه مدیریت بکار روند (شکل ۱).

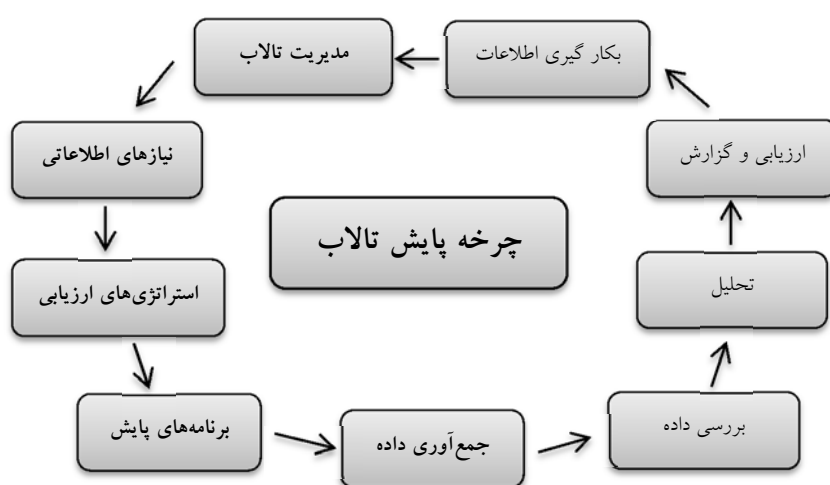


نمودار ۲- چرخه مدیریت تطبیقی تالاب

پایش به شناخت وضعیت، مشکلات و موانع، میزان پیشرفت فعالیت‌ها، میزان پیشرفت پروژه و نیز به بازنگری اهداف و منابع کمک می‌کند. برنامه پایش معمولاً بهتر است قبل از انجام اقدامات مدیریتی انجام پذیرد یا حداقل اطلاعات پایه تالاب موردنظر قبلاً جمع‌آوری شده باشند. اگر برنامه پایش پیش از انجام اقدامات مدیریتی صورت پذیرد

ضروری است اطلاعات جمع‌آوری شده در طی برنامه پایش در بازبینی اهداف و اقدامات مدیریتی مورد استفاده قرار گیرند.

در شرایط ایده‌آل برنامه پایش برنامه‌ای است منسجم و همه سو نگر که با استفاده از پروتکل‌های پایش اطلاعات لازم را به صورت جداگانه در خصوص شاخص‌های مورد نظر در طرح مدیریت در اختیار متخصصین و مدیران تصمیم گیر و سایر ذینفعان (از جمله جامعه محلی) می‌گذارد. لذا این پروتکل‌ها با مشارکت ذینفعان تدوین شده و به اجرا گذاشته خواهند شد. این فرآیند جمع‌آوری اطلاعات و پیشرفت دوره‌ای آن را «چرخه پایش تالاب» می‌نامند (شکل ۲).



نمودار ۳- چرخه پایش تالاب

۸-۱- طراحی برنامه پایش تالاب چغاخور

برنامه پایش تالاب چغاخور بر اساس مشارکت فعال کارشناسان نهادهای دولتی، دانشگاهی، تشکلهای غیردولتی و همچنین جوامع محلی برگزار و نتایج آن تدوین گردید

و بر اساس اهداف مدیریتی تالاب (منابع آب و خاک، اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی، تنوع زیستی و آلاینده‌ها و معیشت پایدار و نیز معیشت‌های جایگزین) موارد برجسته و کلیه زوایای مربوط به پروتکل‌های پایش برای تمامی شاخص‌های موردنظر طرح، مشخص نمودند.

۸-۲- برنامه پایش تالاب چغاخور

جداول ۱۶، ۱۷ و ۱۸ بر اساس موارد تدوین‌شده‌ی سه پروتکل در نظر گرفته‌شده برای پایش تنظیم‌شده است. در پروتکل‌های پایش‌های موردنظر، موارد در نظر گرفته‌شده و تعیین‌شده توسط کارشناسان به صورت موارد تفکیک‌شده زیر بوده است:

۱- مؤلفه‌های حاصل از پایش در منابع آب و خاک

۱-۱- کمیت (آب‌های زیرزمینی، چشمه‌ها و قنوات و آب تالاب)

۲-۱- کیفیت (آب‌های زیرزمینی، چشمه‌ها و قنوات و آب تالاب)

۳-۱- کیفیت رسوب

۴-۱- کمیت رسوب

۲- مؤلفه‌های توفیق، مقبولیت و رضایت‌مندی اجتماعی اقتصادی برنامه مدیریتی

مدون شده

۱-۲- مناقشات اراضی

۲-۲- گردشگری

۳-۲- معیشت وابسته به تالاب

۴-۲- میزان مشارکت مردم محلی در مدیریت تالاب

۳- مؤلفه‌های تنوع زیستی

۱-۳- ماهیان و آبزیان

۲-۳- پرندگان مهاجر و بومی

۳-۳- مساحت زیستگاه‌ها و عوامل فیزیکی و شیمیایی زیستگاه‌ها

برنامه پایش مربوط به این تقسیم‌بندی‌ها در جداول زیر به تفکیک ارائه شده است.

جدول ۱۱- مؤلفه‌های پایش آب و خاک تالاب چغاخور

موضوع	اهداف مدیریتی	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
کمیت	آب‌های زیرزمینی	سطح ایستابی (m)	پایین دست آب‌بند (فاصله یک کیلومتری)	ماه‌یانه	شرکت سهامی آب منطقه‌ای	فصلی	دبیرخانه کارگروه مدیریت تالاب
	چشمه‌ها و قنات	دبی (lit/s)	آبدهی ۱۴ چشمه (مظهر چشمه و محل ورود به تالاب) و گلوگرد (قنات)	ماه‌یانه		فصلی	
	آب تالاب	ارتفاع سطح آب تالاب (حجم)	محل خروجی (اشل) سد	ماه‌یانه		فصلی	
کیفیت	آب‌های زیرزمینی	دما، نیترات، EC، Ph و TDS و شوری	نزدیک‌ترین چاه به چاه پی‌زومتری	فصلی	سازمان حفاظت محیط زیست شرکت آب منطقه‌ای	فصلی	
	چشمه‌ها و قنات	نیترات، EC، Ph و TDS	پل حاج علی تنگ سیاه و قنات گلوگرد	فصلی	سازمان حفاظت محیط زیست شرکت آب منطقه‌ای	فصلی	
	آب تالاب	Ec، نیترات، ph، TDS و COD	ایستگاه سنجش نزدیک پاسگاه محیط‌بانی محیط زیست	فصلی	سازمان حفاظت محیط زیست شرکت آب منطقه‌ای	فصلی	

موضوع	اهداف مدیریتی	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
	کیفیت رسوب	فلزات سنگین مس، سرب و روی نیترات و فسفات	مسئله های اصلی به تالاب و تالاب	سالانه	سازمان حفاظت محیط زیست	سالانه	
	کمیت رسوب	حجم سالانه رسوب در تالاب	مسئله های اصلی به تالاب و تالاب	سالانه	شرکت سهامی آب منطقه ای	سالانه	

جدول ۱۲- مؤلفه های توفیق، مقبولیت و رضایت مندی اجتماعی اقتصادی

موضوع	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
وضعیت مناقشات اراضی تسهیل و مختل کننده مدیریت تالاب	- تعداد پرونده های تشکیل شده در خصوص تعارضات و سطح آن ها و تعداد تعیین تکلیف و مختومه شده - سطح منطقه ارتقا یافته تحت مدیریت محیط زیست - میزان خرید مستثنیات و ثبت میزان اراضی ملی منطقه تالاب	استعلام از نیروی انتظامی، پاسگاه ها، شورای حل اختلاف، اداره کل حفاظت محیط زیست	۶ ماه	معاونت سیاسی، اجتماعی و فرمانداری شهرستان بروجن	سالانه (پایان سال)	دبیرخانه کارگروه مدیریت تالاب
گردشگری	- تعداد ورود و اسکان گردشگر - تعداد مشاغل ایجاد شده در بخش گردشگری برای جوامع محلی - درصد افزایش درآمد حاصل از گردشگری - تخریب منظر و نارضایتی جوامع محلی از گردشگران (زباله، نزع، تصادفات جاده ای، شکار و صید غیرمجاز) - افزایش اسکان و هتلینگ	مدارس (تعداد اسکان) امامزاده حمزه علی (استعلام) مجتمع اقامتی غدیر (استعلام) مجتمع اقامتی آفتاب (استعلام) میزان اشتغال و تعداد غرفه های صنایع دستی و بازارچه های فروش (استعلام از سازمان گردشگری و میدانی) مغازه های اطراف تالاب در روستا (میدانی)	فصلی	گردشگری استان سازمان حفاظت محیط زیست فرمانداری شهرستان بروجن آموزش و پرورش بخشداری پایان نامه های دانشجویی دانشگاه	پایان تابستان پایان سال	

موضوع	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
	- شغل های نوع جدید ایجاد شده	روستاهای منطقه (میدانی) تعداد پرونده های تخلف شکار و صید و تخریب محیط زیست پرسش از گردشگران و دانش آموزان و معلمان مدارس (پرسش نامه)				
معیشت وابسته به تالاب	- تغییر سطح زیر کشت آبیاری سنتی به نوین - تعداد احشام مازاد - افزایش فعالیت زنبورداری - میزان پایداری محصول حداکثر صید تالاب توسط تعاونی - سطح باغات- گلخانه - فروش محصولات محلی کشاورزی، دامداری، زنبور، ماهی، باغ، گلخانه و خشکبار	شرکت تعاونی تولید چغاخور اداره دامپزشکی امور عشایر خدمات سازمان جهاد کشاورزی مطالعات و مشاهدات میدانی چندساله پایان نامه های دانشجویی فروشگاه تعاونی روستایی مناطق و روستاهای حاشیه تالاب	فصلی	سازمان جهاد کشاورزی	پایان سال زراعی	

موضوع	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
	- درآمد سالانه حاصل از فعالیت های وابسته به حفظ تالاب (کشاورزی، دامداری، زنبورداری، صیادی و قایقرانی) - تعداد شاغلین					
میزان تمایل مشارکت مردم محلی در مدیریت تالاب	- حضور جوامع محلی در جلسات شهرستانی و استانی - تعداد مکاتبات شوراها با دبیرخانه - تعداد تخلفات تخریب محلی - میزان مشارکت سمن های زیست محیطی در جلسات - گزارش های مطبوعات محلی از وضعیت تالاب - افزایش تعداد واحدهای کسب و کار در حاشیه تالاب	صورت جلسات نشست های برگزار شده مشاهده مکاتبات دبیرخانه استعلام از پاسگاه و محیط زیست در خصوص تخلفات تخریب تعداد مکاتبات سمن ها با دبیرخانه مکاتبات با شوراهای اسلامی در خصوص اخذ مجوزهای فعالیت و مشاهدات میدانی	فصلی	سازمان جهاد کشاورزی و دبیرخانه کمیته ها	پایان تابستان پایان سال	

جدول ۱۳- مؤلفه‌های پایش تنوع زیستی

موضوع	اهداف مدیریتی تنوع زیستی	پارامترها	نقاط نمونه‌برداری	زمان نمونه‌برداری	نهاد مسئول نمونه‌برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
گونه‌های جانوری	ماهی گورخری	تعداد مشاهده، زیستگاه‌های موجود، بسترهای تخم‌ریزی و مشاهده زادآوری و لاروها	حاشیه تالاب در تابستان در بسترهای ساحل شمالی و جنوبی دارای گیاهان و زمستان چشمه‌های تأمین آب تالاب	ماه‌های میانی هر فصل	سازمان حفاظت محیط زیست	چهارفصل	سازمان حفاظت محیط زیست
	گونه‌های بومی ماهی	مشاهده تعداد و درصد جمعیتی (تنوع)	در همه مناطق تالاب	ماه‌های میانی هر فصل	سازمان حفاظت محیط زیست و بهره‌برداران صیاد	چهارفصل	
	گونه‌های آبی غیربومی مهاجم	مشاهده تعداد و درصد جمعیتی (تنوع)/ وقوع زادآوری	در همه مناطق تالاب	ماه‌های میانی هر فصل	سازمان حفاظت محیط زیست و بهره‌برداران صیاد	چهارفصل	
	اردک بلوطی	وجود ثبات زیستگاه	کنار جزیره‌های موجود در تالاب	اواسط هر فصل	سازمان حفاظت محیط زیست	چهارفصل	
	اردک سر خنایی	مشاهده پدیده زادآوری تعداد سرشماری شده					
	کفچه‌نوک	وجود سلامت زیستگاه لانه‌گزینی زیستگاه‌های تغذیه‌ای تعداد تخم گذاشته‌شده در لانه‌ها	درختان حاشیه جزیره‌ی تالاب	بهار - تابستان	سازمان حفاظت محیط زیست	چهارفصل	

موضوع	اهداف مدیریتی تنوع زیستی	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده	
	عقاب ماهی خوار	تعداد	بین جزیره حاج علی و تل دستی	زمستان	سازمان حفاظت محیط زیست	چهار فصل		
	کشیم بزرگ	وجود ثبات زیستگاه مشاهده پدیده زادآوری تعداد سرشماری شده	کل تالاب	اواسط هر فصل	سازمان حفاظت محیط زیست	چهار فصل		
	کشیم کوچک							
	چنگر							
	شنگ	وجود ثبات زیستگاه تعداد سرشماری شده	جزایر تالاب	آغاز باز شدن یخ تالاب (اسفندماه)	سازمان حفاظت محیط زیست	سالانه		
	نوتریا							
	هامستر تالابی	وجود ثبات زیستگاه تعداد سرشماری شده	اراضی جاده قدیم بروجن - خوزستان	اواسط هر فصل (شبهانه)	سازمان حفاظت محیط زیست	چهار فصل		
	گونه های گیاهی	پوتاموژتون شناور - غوطه ور	نقشه پوشش - تیپ گیاهی تعداد در پلات	کل تالاب	اواسط بهار و تابستان	سازمان حفاظت محیط زیست	سالانه	
		جلبک های رشته ای سبز و قهوه ای						
		عدسک آبی						
شیشه شور مردابی								
بارهنگ آبی								
سازوی فنردار		نقشه پوشش - تیپ گیاهی مساحت پراکنش	اراضی حاشیه شمال تا غرب تالاب	اواسط بهار و پاییز	سازمان حفاظت محیط زیست	سالانه		
نی تویی (لویی)								
سازوی وزغی								

موضوع	اهداف مدیریتی تنوع زیستی	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول نمونه برداری	زمان گزارش دهی	ذخیره داده
	مشاهده بروز پدیده گردش های فصلی آب های تالابی	مشاهده تجمع گیاهان بن در آب سراتوفیلوم و میروفیلوم در حاشیه جنوبی تالاب (جهت باد غالب بهاره - پاییزه)	حاشیه شمالی جنوبی تالاب	اواسط بهار و اواسط پاییز	سازمان حفاظت محیط زیست	سالانه	

۹- پهنه‌بندی تالاب بین‌المللی چغاخور

پهنه‌بندی نشان‌دهنده فعالیت‌هایی است که می‌تواند یا نمی‌تواند در یک منطقه انجام شود و حدود را مشخص می‌کند. به عبارت دیگر پهنه‌بندی به محدود کردن مکانی و زمانی اجرا یا عدم اجرای فعالیت‌های مشخص در بخش‌های مختلف مناطق تحت مدیریت اطلاق می‌شود که به شرایط آن بخش‌ها بستگی دارد. این شرایط شامل مواردی نظیر شیوه مدیریت منابع طبیعی، شیوه مدیریت و آثار فرهنگی، منافع انسان و شیوه بهره‌برداری از منابع، شیوه بهره‌برداری از مناطق و تجارب آن، میزان دسترسی به بخش‌های مختلف منطقه، تسهیلات موجود و نگهداری و بهره‌برداری از آن‌ها است.

۹-۱- اهداف پهنه‌بندی

- تضمین بهره‌برداری پایدار
- کمک به حفاظت و احیای تنوع زیستی
- کمک به پیدا شدن راه‌حل و کاهش کشمکش بین افراد و ارگان‌های مختلف بر اساس برنامه‌های موجود

۹-۲- الزامات پهنه‌بندی

اجرای پهنه‌بندی نیازمند مشارکت کامل افراد و همچنین نیازمند داده‌های با دقت مناسب است. در هر پهنه اطلاعات باید به صورت کدهایی نوشته شوند که بیانگر ویژگی‌های جامع منطقه باشند. مناطق به ۵ طبقه حساسیت (حساسیت بسیار زیاد، حساسیت زیاد، حساسیت متوسط، حساسیت کم و حساسیت بسیار کم) دسته‌بندی می‌شوند.

۹-۳- معیارهای تعیین حساسیت مناطق

منطقه با حساسیت بسیار زیاد: محدوده‌هایی که در آن‌ها به منظور رسیدن به اهداف برنامه مدیریت، کاربری و اخلال انسانی مطلقاً ممنوع است. مناطقی مانند محل تخم‌ریزی ماهی و لانه گذاری، تغذیه و زادآوری پرندگان، مناطق رفت‌وآمد گونه‌های در معرض انقراض.

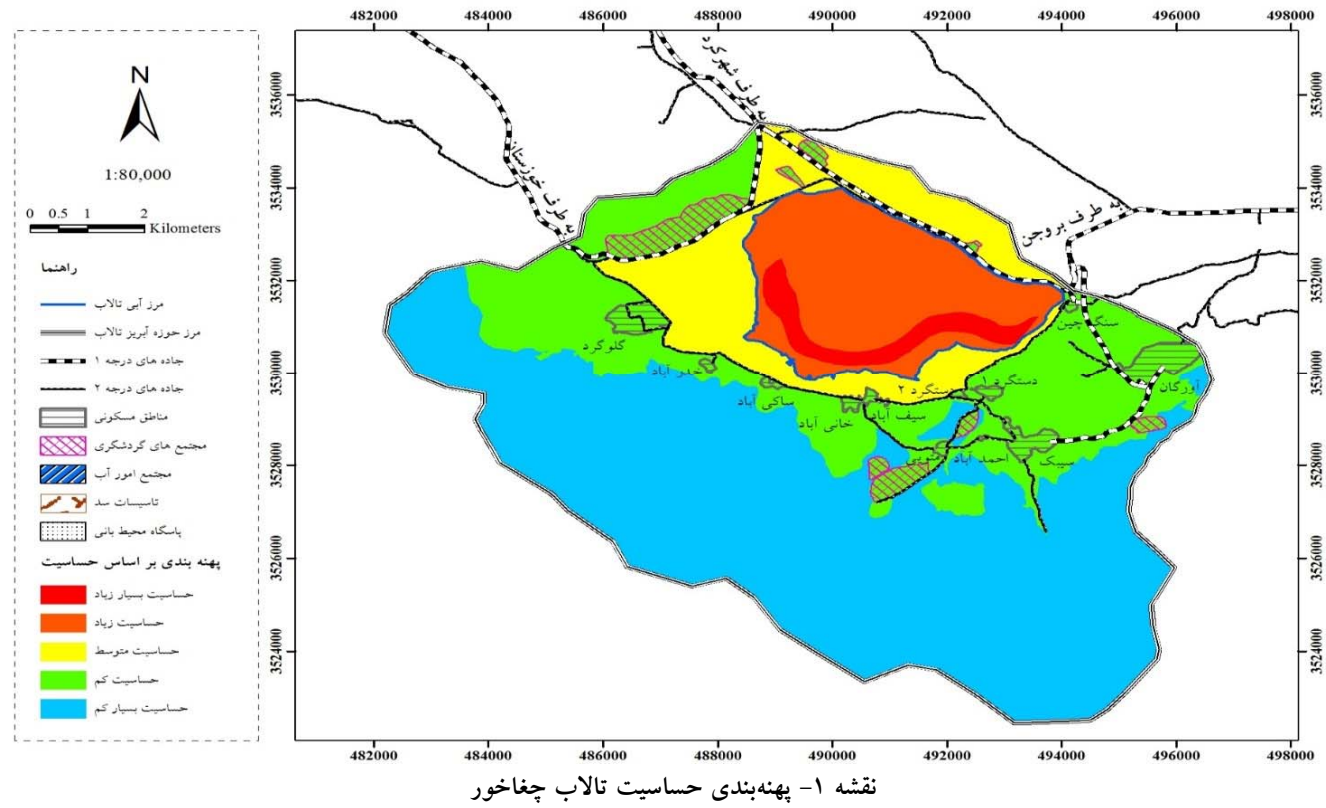
منطقه با حساسیت زیاد: محدوده‌هایی که در آن‌ها به‌منظور رسیدن به اهداف برنامه مدیریت، کاربری و اختلال انسانی باید محدود شود. مناطقی مانند محل‌های حضور پرندگان و ماهی‌ها در این رده قرار می‌گیرند.

منطقه با حساسیت متوسط: مناطقی که طیف محدودی از فعالیت‌های انسانی در راستای اهداف برنامه مدیریتی در آن مجاز است مانند مناطق حضور انسان و فعالیت‌هایی مثل نی‌بری و صیادی.

منطقه با حساسیت کم: محدوده‌هایی که طیف وسیعی از فعالیت‌های پایدار انسانی همسو با اهداف برنامه مدیریت در آن مجاز است؛ مانند مناطقی که در آن فعالیت‌های کشاورزی صورت می‌گیرد.

منطقه با حساسیت بسیار کم: محدوده‌هایی در آن‌ها فعالیت‌های مرتعداری صورت می‌گیرد.

با شناسایی مناطق با حساسیت‌های مختلف، فعالیت‌های مجاز و فعالیت‌هایی که هر منطقه پتانسیل انجام آن را دارد در جدول زیر آمده است.



جدول ۱۴- کاربری‌های مجاز در هر از یک پهنه‌های سطوح حساسیت تالاب

سطوح حساسیت	معیار حساسیت	کاربری (فعالیت‌های) مجاز	متولی (تهیه و دستورالعمل)	نقاط معرف
حساسیت بسیار زیاد	۱- مهاجرت پرندگان ۲- زمستان گذرانی، قلمرو یابی، لانه گزینی و زادآوری پرندگانی همچون آنقوت، تنجه، غازها، درنای خاکستری و ... ۳- زیستگاه ماهی گورخری، کفچه‌نوک و قوی فریادکش ۴- تجمع پرندگان آبی و کنار آبی مهاجر و غیر مهاجر ۵- پوشش مناسب گیاهان تالابی	۱- پژوهش و مطالعات ۲- آموزش ۳- حفاظت زیست محیطی	سازمان حفاظت محیط زیست- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی- دانشگاه شهرکرد	از بالادست تل زغالی تا تل دستی
حساسیت زیاد	۱- محل تغذیه پرندگان و ماهیان ۲- محل اختفای پرندگان ۳- حضور پرندگان مهاجر ۴- زیستگاه پرندگان همچون پرندگان آبی آب‌چر مثل اردک اره‌ای، کشیم‌ها و پستانداران (شنگ)، ماهی کپور و ...	۱- پژوهش ۲- حفاظت ۳- پایش ۴- بهره‌برداری مدیریت شده (صیادی) ۵- گردشگری غیرمتمرکز در حاشیه تالاب	سازمان حفاظت محیط زیست- مدیریت شیلات و آبریان- دانشگاه شهرکرد- جوامع محلی	قسمت میانی تالاب و ناحیه اطراف منطقه با حساسیت بسیار زیاد
حساسیت متوسط	۱- پوشش گیاهی مناسب ۲- عدم وجود مالکیت خصوصی ۳- امکان انجام مدیریت صحیح بهره‌برداری (صید مجاز ماهی و چرای دام) ۴- زیستگاه و محل تردد حیات وحش	۱- گردشگری غیرمتمرکز ۲- پایش ۳- حفاظت ۴- پرندنگری ۵- قایق‌سواری فصلی (پارویی- پدالی)	سازمان حفاظت محیط زیست- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری- سازمان	بعد از قسمت آبی تالاب و بیشتر شامل مناطق کوهستانی و مرتعی و شکار ممنوع اطراف تالاب

سطوح حساسیت	معیار حساسیت	کاربری (فعالیت‌های) مجاز	متولی (تهیه و دستورالعمل)	نقاط معرف
	۵- محل حضور گردشگران ۶- کشاورزی دیم ۷- ایستگاه پایش محیط زیست و هواشناسی	۶- ماهی گیری تفریحی ۷- ساخت زیرساخت‌های بهداشتی برای گردشگران ۸- بهره‌برداری مدیریت‌شده از جمله چرای دام، گردشگری و ورزشی	جهاد کشاورزی - جوامع محلی - مدیریت شیلات و آبزیان	
حساسیت کم	۱- فعالیت‌های شدید انسانی (کشاورزی و دام‌پروری) ۲- نزدیکی به روستاها ۳- باغداری ۴- طرح‌های گردشگری ۵- تأسیسات و ساخت و سازها	۱- نظارت بر کشاورزی منطقه (کشاورزی پایدار) ۲- حق‌آبه تالاب ۳- اراضی ملی ۴- ساخت و ساز منطقه ۵- نظارت بر گردشگران (تفرج غیرمتمرکز) ۶- حفاظت	سازمان حفاظت محیط زیست - سازمان جهاد کشاورزی - شرکت سهامی آب منطقه‌ای - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - اداره راه و ترابری	بیشتر شامل مناطق کشاورزی و اطراف روستاها
حساسیت بسیار کم	۱- پوشش گیاهی مرتعی ۲- اراضی کوهستانی	۱- اراضی ملی ۲- طرح‌های مرتعداری	سازمان حفاظت محیط زیست - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	بیشتر شامل مراتع و نواحی کوهستانی پایین دست روستاها و اراضی کشاورزی

تصاویر کارگاه‌های تهیه برنامه مدیریت جامع تالاب بین‌المللی چغناخور



